

Cifra ediției

1,020

miliarde euro

Este suma cumulată pe care o pot primi regiunile Nord-Vest și Centru, în perioada 2007-2013, prin Programul Operațional Regional

Euro-mituri

Fondurile pentru regiuni, între mit și realitate

„Tot la „centru” va merge cea mai mare parte a banilor, iar regiunile trebuie să se mulțumească cu puțin” este numai unul din zvonurile care alimentează neliniștile interesate de fonduri europene din unele zone ale țării, situate departe de București. În pagina 12 puteți afla dacă temerile sunt sau nu îndreptățite.

Anul 2
12 pagini
Ediție specială
pentru regiunile
Nord-Vest și Centru
Tiraj:
80.000 exemplare

euROpeanul

Fondurile europene pe înțelesul tău

Publicație bilunară
editată de Ministerul
Dezvoltării, Lucrărilor
Publice și Locuințelor

Se distribuie gratuit

BLOC NOTES

Peste 100 de milioane euro pentru infrastructură, în Nord-Vest

Alocarea financiară pentru îmbunătățirea infrastructurii de transport regionale și locale pentru Regiunea Nord-Vest, pentru perioada 2007-2013, se ridică la 106,08 milioane euro, a informat Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest cu ocazia lansării, de către Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuinței, a ghidului solicitantului pentru axa prioritară „Îmbunătățirea infrastructurii de transport regionale și locale”. Valorile între care se pot înscrie proiectele sunt între 1.000.000 și 40.000.000 de euro.

ADR Centru evaluează 43 de proiecte Phare 2005

Reprezentanții Agenției pentru Dezvoltare Regională Centru au început evaluarea a 43 de proiecte Phare 2005. „Comisii mixte compuse din evaluatori ai ADR Centru, ai Agenției Regionale pentru Protecția Mediului și evaluatori independenți verifică proiectele depuse pentru Phare 2005”, a declarat Mihai Pocanschi, directorul de Planificare și Politici Regionale a ADR Centru. Cele 43 de proiecte, pentru care sunt alocați 3 milioane de euro, au fost depuse pentru următoarele scheme de finanțare: sprijinirea sectorului public în domeniul protecției mediului, asistență acordată IMM-urilor pentru proiecte de consultanță în afaceri și sprijinirea inițiativelor în sectorul privat al IMM-urilor în domeniul gestionării deșeurilor.

Comitetul Regional de Evaluare Strategică și Corelare, aprobat în Nord-Vest

Consiliul pentru Dezvoltare Regională (CDR) Nord-Vest a aprobat la începutul lunii septembrie hotărârea prin care s-a constituit, la nivel regional, Comitetul Regional de Evaluare Strategică și Corelare (CRESC), organism fără personalitate juridică ce va funcționa la nivelul fiecăreia dintre cele opt regiuni de dezvoltare a României. Rolul CRESC este să evalueze strategic proiectele depuse la nivel regional pentru finanțare în cadrul Programului Operațional Regional și să stabilească prioritizarea acestora.

Nord-Vest și Centru: regiuni în expansiune

Sibiu – Capitala culturală europeană este anul acesta orașul românesc aflat în centrul atenției

Regiunile Nord-Vest și Centru au în comun un ritm alert de creștere economică, susținut atât de fondurile europene atrase cât și de investițiile masive ale unor giganti industriali din Occident.

În Nord-Vest, potențialul de dezvoltare este dat în principal de expansiunea sectorului serviciilor și accesul la forță de muncă bine pregătită, oportunități valorificate până în prezent de investitorii străini care au preluat sau au deschis fabrici și chiar au înființat parcuri industriale. Coincidență sau nu, acestea din urmă reprezintă motorul dezvoltării economice și în Regiunea

Centru, care concentrează peste o treime din parcurile industriale ale țării. Perspectivele de creștere din aceste două zone sunt întărite de fondurile europene pe care acestea se pregătesc să le atragă. Din acest punct de vedere, au prioritate acele domenii ale economiei unde nevoia de fonduri nu este acoperită de investiții străine sau interne, precum și zonele unde creșterea economică a fost, în ultimii ani, mai lentă. Centrul marșează pe diversitatea resurselor și se așteaptă la un interes major pentru proiecte europene în turism și infrastructură, dar și în tehnologie, mediu sau susținerea întreprinderilor mici și mijlocii, spune

directorul ADR Centru, Simion Crețu. Iar Nord-Vestul promite un pol de dezvoltare de interes național și interregional, afirmă directorul ADR Nord-Vest, Claudiu Coșier. Și aici, infrastructura își pune mari speranțe în fondurile europene, în completarea proiectelor de afaceri ce au propulsat unele zone, dar au produs și discrepanțe în nivelul de dezvoltare a județelor transilvănene.

euROpeanul analizează pe larg profilul celor două regiuni, cu evidențierea proiectelor de succes finanțate de UE și proiectele pregătite pentru anii următori.

Adrian Vasilescu

„Cuvântul de ordine pentru obținerea finanțărilor este «bonitate»”

Adrian Vasilescu, consilier al Governorului Băncii Naționale a României, a răspuns pentru **euROpeanul** la câteva întrebări legate de absorbția fondurilor UE. Acesta a vorbit despre cât de pregătiți sau de nepregătiți sunt actorii din piață pentru a asigura cofinanțarea proiectelor și despre capacitatea agenților economici de a atrage excesul de monedă existent pe piață.

„Orice discuție despre bani și despre credite pornește de la un cuvânt cu semnificație tot

mai puternică: „bonitate”. În lumea de azi, cine nu are bonitate nu poate spera să obțină credite nici în România, nici de la instituții bancare din străinătate. Vă voi descrie un fenomen care poate părea paradoxal: Banca Națională se luptă de ani buni cu excesul de bani de pe piața internă. În acest moment, încercăm să „golim” piața de o supra-lichiditate care ajunge la un echivalent de circa 4-5 miliarde de euro.

(continuare în pagina 11)

Foto: ROMPRES

Colaborare România-Ungaria pentru situații de urgență

Un proiect Phare, realizat la granița dintre cele două țări va dezvolta, cu 500.000 de euro, un sistem pentru situații de urgență. **pagina 2**

Cum se pot „vinde” zonele investitorilor

Directorii Agențiilor de Dezvoltare Regională Nord-vest și Centru explică pentru euROpeanul care sunt „secretele” reușitei pentru dezvoltarea celor două zone. **pagina 3**

Impactul finanțărilor europene

Exemple de proiecte publice și private din cele două regiuni, prin care au fost atrase consistente fonduri europene prin programele de preaderare. **paginile 8-9**

Intră în dialog cu redacția euROpeanul

Întreabă tot ce te preocupă despre fondurile europene și experții cu care colaborăm îți vor răspunde.

pagina 11

Regiunile Nord-Vest și Centru, în cifre

Regiunile Centru și Nord-Vest prezintă un potențial ridicat de dezvoltare economică în pofida problemelor legate de migrația muncii, de lipsurile din infrastructură și de discrepanțele de dezvoltare dintre județe. Iată principalele date ale dezvoltării economice, conform MDLPL. (sursa: site-ul MDLPL)

Dezvoltare economică	Nord-Vest	Centru	Nivel național
PIB/locuitor (2004) – euro	2.850	3.056,9	2.932
Productivitatea muncii (2004) – euro	6.239	7.071,8	6.194
Investiții străine directe (2005) – mil. euro	1.257	1.610	21.885
IMM total (cifra absolută)	60.829	54.539	440.714

De zece ori mai rapizi în caz de accidente, incendii și inundații

Ioana Speteanu

Barca noastră pe valurile lor

Pentru un jurnalist specializat în afaceri europene, o discuție cu Danuta Hubner, comisarul european pentru politică regională, valorează cât zece conferințe selecte pe tema politicii cu pricina, organizate cu tot tacâmul, în locații cu pretenții și cu invitați scorțoși. Îmi asum această declarație fără nici o rezervă, cu riscul de a fi catalogată, fără temeii real, drept fan al înalților funcționari europeni, simboluri vii itinerante ale diplomației ultra rigide a Bruxelles-ului. Comisarul Hubner este, măcar de această dată, o excepție, iar ceea ce mă face să susțin acest lucru este sinceritatea cu care mi-a explicat, on the record, fără nici cea mai palidă tentativă de cosmetizare a realității, care este rețeta succesului în cazul României. Când spun rețeta a succesului, spun atragerea și cheltuirea cu cap a unor fonduri despre care puțină lume știe că sunt o armă cu două tășuri. Pentru că finanțările europene destinate atenuării decalajelor de dezvoltare dintre regiunile prospere ale Uniunii Europene și cele sărace nu sunt un panaceu universal, valabil pentru toate bubele economiilor lovite de recesiune. În nici un caz.

Banii europeni, atrași în sume aparent avantajoase pentru România, pot avea un efect de bumerang, devastator. „Valul prosperității economice vă va ridica barca doar dacă aceasta este în bună stare și funcționează”, mi-a spus interlocutoarea mea. Și a continuat, explicându-mi că situația ideală, cea în care atragem suma maximă de care putem beneficia în contul finanțărilor structurale, nu este neapărat și benefică pentru economia românească. Dacă mecanismele esențiale de reglare a echilibrului macroeconomic nu funcționează și dacă administrația nu își face treaba, acești bani pot provoca dezechilibre majore, pot arunca în aer inflația și pune pe fugă investitorii privați.

Un alt aspect al aceleiași probleme ține de deciziile administrației, a acelor funcționari publici desemnați să gândească dezvoltarea României în următorii cel puțin douăzeci de ani. Dacă viziunea lor de perspectivă nu rezonază cu nevoile reale ale țării, și totodată cu trendul general european, banii sunt ca și aruncați în vânt.

Vestea bună este că acest lucru nu s-a întâmplat în nici unul din statele membre, oricât de puternic și profund a fost sau încă este șocul aderării la Uniunea Europeană. Cel puțin deocamdată. În ceea ce ne privește, atitudinea Danutei Hubner este una optimistă. Lucrurile sunt în mișcare, roțile angrenajului ce urmează să antreneze atragerea finanțărilor destinate dezvoltării regionale sunt la locul lor și încep să funcționeze. Întârzierile și sincopelile de parcurs sunt o normalitate a tuturor țărilor care s-au aflat sau încă se află în situația României. Suntem, prin urmare, în grafic, iar analizele de substanță și la obiect le vom putea face doar peste câțiva ani. Până atunci, construim un model de dezvoltare, care nu trebuie să fie neapărat identic cu cel spaniol sau portughez, ci doar să plaseze România în prima linie a dezvoltării economice europene.

Jumătate de milion de euro pentru un sistem informatic performant de intervenție în situații de urgență – este un proiect finanțat din bani europeni, câștigat de Consiliul Județean Bihor. Sistemul va asigura reacții de zece ori mai rapide în caz de inundații, incendii, epidemii cu care s-ar putea confrunta comunitățile bihorene.

Innes RADU

Proiectul e finanțat prin programul Phare Cooperare Transfrontalieră (CBC) România-Ungaria 2005 – INTERREG III A și este realizat în parteneriat cu Consiliile Județene Timiș și Arad și cu Autogovernarea Hajdu-Bihar din Ungaria. Demararea proiectului a fost anunțată în 31 august, primul pas fiind lansarea licitațiilor pentru achiziția sistemului. „Vom cumpăra implementarea sistemului cu cele trei sub-sisteme ale sale. Sperăm ca până la sfârșitul anului să avem disponibil măcar sub-sistemul de tele-video conferințe funcțional”, a declarat coordonatorul proiectului, Eugen Antal, de la Consiliul Județean Bihor. Proiectul, în valoare de 497.000 de euro, are trei componente: sistem de tele-video conferințe, sistemul de comunicare VoIP (Voice over Internet Protocol) și sistemul GIS (Geographic Information Support).

Autoritățile, alertate în cinci minute

Implementarea acestui sistem va însemna creșterea eficienței intervențiilor în cazuri de inundații, incendii, grindină, epidemii și alte urgențe într-un ritm de

peste zece ori mai rapid față de situația actuală, susține Antal. De exemplu, numai sistemul de telefonie VoIP va face ca timpul de alertare a autorităților în caz de urgență să scadă de la 30-120 de minute, cât e în prezent, la 5-10 minute. Tot în 5-10 minute pot fi luate deciziile și imediat comunicate persoanelor implicate, se mai arată în proiect. „Nu vom mai pierde timp cu notele telefonice, cu raportările. Odată ridicat receptorul, informația a plecat pe lanț. Iar dacă cineva nu răspunde, să zicem portarul, atunci e sunat următorul din listă. Există un lanț de alarmare, astfel încât toți cei implicați să afle despre situația cu care ne confruntăm în cinci minute. Deciziile se iau și se transmit pe loc, se poate cere o suplimentare de forțe de intervenție imediat”, a explicat Antal.

Accidentele și inundațiile, urmărite pe hărți digitale

Suportul pentru luarea deciziilor în situații de urgență va fi asigu-

rat printr-un sistem numit GIS (sistemul integrat de informare

■ Programul este finanțat prin Phare CBC 2005 pentru partea română și prin inițiativa INTERREG III A pentru partea maghiară.

■ Vizează și încurajarea cooperarea în diferite domenii între comunitățile vizate, bugetul total al programului Phare CBC 2005 fiind de 6,3 milioane de euro.

■ Solicitanții eligibili sunt parteneriatele între județele de graniță din cele două țări.

■ În scopul derulării de astfel de proiecte comune, Consiliul Județean Bihor a încheiat un parteneriat cu Autogovernarea locală Hajdu-Bihar în 2002. Proiectul urmărește îmbunătățirea infrastructurii de transport trans-frontalier, abordarea problemelor de protecție a mediului și prevenire a inundațiilor.

geografică pe bază de hărți digitale). Mai exact, pe harta digitală se poate vedea situația de la fața locului în câteva zeci de cazuri, de la accidente majore pe căile de transport la alunecări de teren, secetă, grindină, poluări ale apei etc. „Putem prezenta o prognoză a ceea ce se întâmplă și pe baza acesteia se vor lua deciziile”, arată coordonatorul proiectului.

Sistemul include toate cele 100 de consilii locale din județul Bihor și va fi implementat deocamdată doar în acest județ, rolul partenerilor fiind acela de a urmări implementarea și de a o realiza la rândul lor, prin alte proiecte. „Eu nu am putut alege comunitățile care să beneficieze de acest sistem, care să fie astfel protejate împotriva situațiilor de urgență, așa că toate localitățile au devenit beneficiari ai proiectului. Desigur, cele mai vulnerabile vor fi dotate suplimentar”, a mai spus Antal.

Finanțări europene în lanț

Proiectul are bătaie lungă, fiind gândit în așa fel încât să fie integrat în alte proiecte, finanțate de Uniunea Europeană prin fondurile structurale. De exemplu, primăriile trebuie să asigure conexiune internet de mare viteză pentru implementarea sistemului, lucru care s-ar putea face printr-un proiect al Consiliului Județean care să cuprindă toate localitățile unde conexiunea nu există. Totodată, pe plan local, primăriile ar putea contracta finanțări mici, de câteva zeci de mii de euro, pentru a extinde sistemul. „În așa fel sunt gândite fondurile Uniunii că proiectele se pot lipi unul de celălalt, ca într-un fagure”, spune Antal.

NOUȚĂȚI

Protocol de colaborare între Nord-Vestul românesc și Marea Câmpie a Nordului din Ungaria

Membrii Consiliului pentru Dezvoltare Regională (CDR) Nord-Vest au avizat, la începutul lunii septembrie, Protocolul de colaborare dintre județele reunite în Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest din România cu Regiunea Marea Câmpie a Nordului din Ungaria. Protocolul prevede dezvoltarea unui spațiu comun de contact și colaborare, domeniile de interes fiind turismul, protecția mediului, agricultura și dezvoltarea rurală, dezvoltarea resurselor umane, economia și dezvoltarea mediului de afaceri, cercetare-dezvoltare-inovare, fondurile structurale și managementul de proiect. Protocolul are o durată nedeterminată, se reziliază sau modifică la dorința părților și va fi însoțit de un plan anual de acțiuni.

Statutul și Actul Constitutiv al ADI Transilvania de Nord – în curs de aprobare

Cele șase Consilii Județene din Regiunea Nord-Vest – Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj, Maramureș, Satu-Mare și Sălaj – sunt în curs să aprobe proiectul de Statut și Actul Constitutiv al Asociației de Dezvoltare Intercomunitară Transilvania de Nord. Obiectivul general al acestei Asociații este întocmirea de studii, realizarea și implementarea de proiecte în

Foto: Eugen Olariu / Ejuress

domenii prioritare și de interes comun, la nivelul Regiunii de Dezvoltare Nord-Vest, prin pregătirea și promovarea proiectelor pentru dezvoltarea regională de interes comun pentru cele șase județe asociate. Proiectul de Statut și Act Constitutiv poate fi consultat pe pagina de Internet a ADR Nord-Vest, .

36 de proiecte pentru IMM-uri prin Phare 2005, preluate de ADR Nord-Vest

Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest a anunțat că până la termenul-limită de 30 august 2007 a preluat 36 de proiecte depuse spre finanțare în cadrul schemei „Asistența acordată IMM-urilor în scopul achiziționării de servicii de consultanță în afaceri”, Phare 2005. Schema a fost lansată la nivel regional

la 12 iulie 2007 și a fost promovată prin seminarii de informare în fiecare municipiu reședință de județ din Regiunea Nord-Vest. Schema oferă sprijin financiar nerambursabil solicitanților de tip IMM care acționează individual, precum și ONG-urilor care au membri IMM-uri. Obiectivul principal este îmbunătățirea accesului IMM la servicii de dezvoltare a afacerilor.

Târg ecologic cu participarea ADR Nord-Vest

Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest a participat, la 5-8 septembrie, la cea de-a zecea ediție a ECO LIFE-ECO ZONNE, târg internațional specializat în ecologie și protecția mediului. Târgul a avut drept scop dezvoltarea, la Cluj, a unui important pol de informare în domeniul ecologiei și protecției mediului în centrul și nord-vestul României. Printre tematicile incluse s-au numărat managementul deșeurilor, managementul apei și cel al transportului public.

Simion Crețu, Directorul Agenției de Dezvoltare Regională Centru,

Directorul ADR 7 Centru:

„Bătăia pentru fonduri europene va fi în turism și infrastructură“

Directorul Agenției de Dezvoltare Regională 7 Centru, Simion Crețu, spune că zona pe care o administrează este atractivă pentru diversitatea resurselor pe care le oferă. De asemenea, Simion Crețu este de părere că investitorii se vor înghesui la fondurile structurale oferite de ADR Centru prin Programul Operațional Regional.

Attila Biro

euROpeanul: Explicați, pe scurt, cum „vă vindeți” zona investitorilor.

Simion Crețu: Primul lucru pe care îl scoatem în față este regiunea. În regiune există câteva realități, există resurse pe care regiunea știe să le valorifice. Există foarte multe resurse naturale care pot fi valorificate de investitori. Pe lângă acestea, există resurse care au fost obținute, ramuri specifice. M-aș referi la economie la construcții de mașini, prelucrarea lemnului, industria alimentară, turism. Regiunea se caracterizează prin diversitate, în primul rând diversitate etnică. Populația de etnie maghiară este în proporție de 30%, suntem regiunea cu cel mai mare număr de etnici maghiari. Mai sunt sași care au rămas, avem și rromi. La nivelul reliefului zona nu este compactă, astfel că Regiunea Centru este cea mai dezvoltată din punct de vedere al turismului, peste 60% din pensiunile autorizate la nivel național se află aici. Ca un exemplu specific, cea mai mare concentrare a pensiunilor agroturistice este la Brașov. Pentru investitori încercăm cu autoritățile locale să creem un cadru cât mai atractiv. Avem câteva parcuri industriale, precum cele de la Târgu Mureș sau Cugir. Pentru aceste parcuri, împreună cu administrațiile acestora, am încercat să atragem investitori. Se câștigă, așa cum au înțeles și cei din administrație, pe termen lung: este vorba de locuri de muncă, de impozite care nu înseamnă un câștig rapid și direct. Din păcate, uneori, autoritățile pierd din vedere beneficiul pe termen lung. La nivel de resurse minerale, investitorii au oportunități importante în județul Alba, pe materiale de construcții în județele Mureș, Harghita și Covasna. De asemenea, o importantă resursă balneară este concentrată în est, în județele Mureș, Harghita și Covasna. Pădurile reprezintă peste 47% din totalul pe țară, resurse care trebuie exploatare, evident, rațional.

euROpeanul: În ce domenii au avut cel mai mare impact fondurile UE de preaderare?

Simion Crețu: La nivelul regiunii am avut proiecte importante PHARE pe infrastructură, ceea ce înseamnă apă, drumuri, canalizare etc. La fel de importante au fost și proiectele finanțate pentru IMM-uri, în special în domeniul tehnologic, obiectivul fiind creșterea numărului de locuri de muncă, dar și al indicatorilor economici ai zonei. Un alt impact a fost înregistrat prin proiectele pentru dezvoltarea turismului. Foarte multe dintre acestea s-au adresat stațiunilor, pentru că multe dintre acestea au căzut, după 1990, din punct de vedere economic. Sunt însă și proiecte notabile de mediu. Ca impact rapid, cele mai importante au fost cele pentru sprijinirea IMM-urilor.

euROpeanul: În ce domenii sau sectoare credeți că vor avea mai mare succes fondurile structurale?

Simion Crețu: Probabil cele mai multe solicitări vor fi pentru Programul Operațional Regional. Ce pot să spun este că pe turism și infrastructură avem deja proiecte pregătite a căror valoare depășește bugetul alocat de UE. Astfel putem spune cu certitudine că în aceste domenii va fi o concurență mai acerbă.

euROpeanul: Care au fost cele mai mari probleme în gestionarea fondurilor de preaderare și cum veți face să nu se repete aceste probleme?

Simion Crețu: Primul obstacol pe care l-am întâmpinat a fost lipsa de experiență a partenerilor noștri. Numărul de consultanți era foarte redus. Uneori, calitatea consultanței oferite beneficiarilor nu era cea mai bună, iar societățile comerciale nu aveau specialiști cu care să lucreze. Am avut cazuri în care partenerul, societate comercială, a realizat un proiect cu costuri mult mai scăzute decât cele evaluate, dar nu am putut să îi dăm banii pentru că nu a respectat niște proceduri. O altă problemă ar fi birocrația, semnificativă în acest domeniu. ADR Centru se implică cât mai mult în finalizarea proiectelor derulate pe bani europeni. Acordăm asistență gratuită oricui ne cere. Absorbția de 100% a fondurilor comunitare este un ideal. Oricum gradul de absorbție nu va fi evaluat corect decât în 2010, până atunci putem vorbi de contracte și de valoarea lor.

Directorul ADR Nord-Vest: „Dacă fac proiectul pentru a cârpi un acoperiș, atunci o să iasă prost“

Directorul Agenției de Dezvoltare Regională Nord-Vest, Claudiu Coșier, analizează într-un scurt interviu implementarea programelor din fonduri de preaderare, așteptările de la fondurile structurale și stadiul pregătirii regiunii pentru absorbția acestora. Accentul este pus pe calitatea proiectelor de a produce schimbări în sistemele în care intervin.

Innes Radu

euROpeanul: Cum vă „vindeți” regiunea investitorilor?

Claudiu Coșier: Noi nu ne vindem regiunea investitorilor, ci cetățenilor regiunii. Pentru că dacă n-o cumpără ei, nu ne cumpără nimeni. Miza e foarte simplă: un investitor nu merge într-un spațiu în care chiar locuitorii de acolo nu se simt bine.

euROpeanul: În ce domeniu au avut cel mai mare impact fondurile de preaderare?

Claudiu Coșier: Fondurile de preaderare au avut impact în toate domeniile în care au existat, caracteristica lor fiind că

Foto: Eugen Olariu / EjuPress
Claudiu Coșier, Directorul Agenției de Dezvoltare Regională Nord-Vest

erau prea puține ca să producă dezvoltare. Erau destinate formării capacității administrative.

euROpeanul: În ce domeniu credeți că vor avea cel mai mare succes fondurile structurale?

Claudiu Coșier: Fondurile structurale vor prinde cel mai bine acolo unde o să contribuie la reforma sistemului respectiv. Dacă ele se cheltuiesc numai ca niște investiții de înlocuire, atunci oamenii vor avea clădiri cu ferestre din termopan în loc de lemn, le va fi mai cald în casă, dar dacă nu produc și o modificare calitativă a serviciilor publice atunci impactul este minimal. Noi dorim să schimbăm structura economică, să nu mai lucreze zeci de bărbați din regiune în industria forestieră, de exemplu, ci să exportăm materie primă. Dacă beneficiarii nu înțeleg că trebuie făcute investiții pe termen lung, dacă fac proiectul numai ca să mai cârpească un acoperiș sau dacă faci un proiect numai ca să primești și tu niște bani, atunci proiectul acela o să iasă prost. S-ar putea să fie și finanțat, din păcate, pentru că nu vor fi foarte multe proiecte. Ca să dezvoltăm

un proiect trebuie să cheltuiești multe resurse, iar în final proiectele acelea vor însemna doar o cheltuială cu un impact foarte redus pe termen lung. Din păcate, impactul pe termen lung se va putea măsura abia prin 2020.

euROpeanul: Care au fost cele mai mari probleme în gestionarea fondurilor de preaderare și cum veți face să nu le mai repetați?

Claudiu Coșier: În gestionarea fondurilor de preaderare n-am avut probleme. Beneficiarii au avut probleme și încă au datorită adaptării la acquis-ul comunitar în toate domeniile, inclusiv în achiziții publice. În domeniul fondurilor de preaderare n-am avut probleme pentru că erau prea puține. În momentul în care fondurile cresc, se dovedește capacitatea insuficientă, atunci ai nevoie de o capacitate de management mai mare, de viziune, să definești priorități. Situația acum e complet diferită. Acum 3-4 ani era lipsă de capital, acum e surplus. Abia de-acum apar greutățile birocratice în întocmirea și derularea unui proiect. Unui beneficiar îi va fi, și îi este deja, mult mai ușor să ia un credit.

euROpeanul: Ce planuri concrete există în regiune privind sprijinirea poliilor de dezvoltare urbană?

Claudiu Coșier: Există niște măsuri destinate dezvoltării serviciilor publice de către aceste comunități. Noi suntem în faza în care nu putem face la nivel regional mai mult decât la nivel național, adică abia ne străduim să facem o rețea de servicii medicale, astfel încât, dacă ai un accident undeva în țară, să poți ajunge într-o oră pe o masă de operație. Nu avem opțiuni strategice, dacă să dezvoltăm o zonă sau alta, ci ne punem problema să dezvoltăm serviciu universal. Abordarea noastră este definită de planul regional de dezvoltare care stabilește ca obiectiv dezvoltarea triunghiului Oradea-Cluj-Baia-Mare și consacrarea municipiului Cluj-Napoca drept pol de dezvoltare de interes național și inter-regional, astfel încât să fie, alături de București și Timișoara, un veritabil megalopolis.

euROpeanul: În ce stadiu sunt, în regiunea Nord-Vest, proiectele de înființare a asociațiilor intercomunitare de dezvoltare?

Claudiu Coșier: Proiectul acesta, în cazul nostru, are un mic avantaj la nivel micro-regional, subjudețean, pentru că noi am făcut un exercițiu de planificare în premieră în România, elaborând planurile de dezvoltare regională concomitent cu planurile de dezvoltare județene. Județele mai receptive au încurajat formarea unor asociații microregionale, cum e cazul județelor Maramureș, Sălaj, Cluj. La nivel regional, acum se pun bazele unei asociații de cooperare intercomunitară între județe și în mai multe domenii, care va deveni încet, încet, unul dintre elementele necesare în cheltuirea acestor bani și, pe termen lung, în implementarea acelei strategii de dezvoltare regională, respectiv în dezvoltarea proiectelor prioritare stabilite în consens.

El Dorado-ul gigantilor

Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest se află pe locul al treilea în topul regiunilor, ca grad de dezvoltare, după regiunile București-Ifov și Vest. Potențialul de dezvoltare al regiunii este dat în principal de expansiunea sectorului serviciilor și accesul la forță de muncă bine pregătită, oportunități valorificate până în prezent de o serie de investitori străini de talia Nokia sau Emerson.

Innes Radu

Deși este una dintre cele mai dezvoltate regiuni din România, Nord-Vestul este încă foarte departe de media de dezvoltare din Uniunea Europeană, exprimată în Produs Intern Brut (PIB) pe cap de locuitor. Astfel, cu un PIB pe locuitor de 2.850,7 de euro în 2004, regiunea Nord-Vest se apropie de media națională însă se cifrează la doar aproximativ 30% din media Uniunii Europene cu 25 de membri (UE - 25), potrivit Eurostat.

- La formarea PIB-ului regional contribuie preponderent sectorul terțiar, al serviciilor (46,7%), urmat de industrie (35%) și abia apoi de agricultură (16,3%).
- În ultima perioadă s-a înregistrat o creștere vizibilă a serviciilor în detrimentul agriculturii.
- Gradul în care fiecare județ participă la formarea PIB-ului regional arată diferențe mari de dezvoltare între acestea.
- Astfel, cel mai dezvoltat județ e Clujul, cu 32,3% din PIB, urmat de Bihor (24,3%), Maramureș (14,9%), Satu Mare (12,1%), Bistrița-Năsăud (9,1%) și Sălaj (7,2%).

Polii sărăciei: Maramureș și Bistrița-Năsăud

Potrivit Programului Operațional Regional 2007-2013 (Regio), cele mai sărace regiuni se află în județele Maramureș și Bistrița-Năsăud, unde se regăsesc cele mai multe zone de declin industrial. Una dintre acestea este zona Munților Apuseni și zona montană din nordul regiunii, unde au avut loc disponibilizări masive ca urmare a restructurărilor din industria minieră. Astfel, în județul Sălaj se înregistrează cea mai ridicată rată a șomajului, de 4,3% în iunie 2007, urmat de Maramureș, cu 3,9%. Alte zone problematice sunt Zona Codrului – număr mare de locuințe neelectrificate, precaritatea dotărilor sociale și de infrastructură, bazinul carbonifer al Barcăului – șomaj ridicat din cauza închiderii unor mine. De asemenea, potrivit Regio, în Țara Beiușului persistă problemele de mediu datorate exploatarea de uraniu de la Băița Bihor, în mai multe localități montane din județul Cluj infrastructura e degradată sau lipsă, iar zona Turda – Câmpia Turzii se confruntă cu disponibilizări și probleme de poluare a mediului.

16 km de Autostradă

Autostrada Transilvania este cel mai important proiect de infrastructură din regiunea Nord-Vest. Traseul cuprinde județele Bihor, Sălaj și Cluj și se continuă în regiunea Centru, în județele Mureș și Brașov. Autostrada Borș-Brașov va face legătura cu Ungaria pe 4 benzi, pe o lungime de 415 km, valoarea proiectului fiind estimată la 2,2 miliarde de euro. În iulie 2007, potrivit constructorului american Bechtel, la construcția Autostrăzii lucrau 3.893 de persoane. În prezent, se lucrează pe două șantiere, în județul Cluj (tronsonul 2B Câmpia Turzii – Gilău) și în județul Bihor (tronsonul 3C Suplacu de Barcău – Borș), lucrările fiind începute în iunie, 2004. Până în iulie 2007, s-au realizat aproximativ 16 km de Autostradă, 12 în județul Cluj și 4 în Bihor, termenul de finalizare a proiectului fiind decembrie, 2013.

Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest

Suprafață: 34.159 kmp

Populație: 2.737.400 locuitori (2005)

Județe: Bihor, Bistrița-Năsăud, Cluj, Maramureș, Satu Mare, Sălaj

Indicatori de dezvoltare

Indicator	Regiune	Județe						România
		BH	BN	CJ	MM	SM	SJ	
PIB/ loc (2004) – euro	2.850,7	2.180,0	2.245,3	3.678,5	2.249,2	2.535,9	2.267,8	2.932,8
Productivitatea muncii (2004) – euro	6.239,0							6.194,8
Exporturi FOB (ianuarie – aprilie 2007) – mii euro	159.145,5	222.313	126.349	175.618	162.579	182.119	85.823	9.293.858
Importuri CIF (ianuarie – aprilie 2007) – mii euro	252.451,1	406.353	110.934	541.444	143.559	224.349	88.068	15.033.240
Capital străin subscris în iunie 2007 – euro	31.588,2	8.495,4	6.475,7	171.458,2	1.048,9	1.165,6	885,8	54.951.483,7
Infrastructura								
Densitatea drumurilor publice (2005) – km/100 kmp	34,7	39,2	28,1	39,5	25,0	36,3	40,9	33,5
Pondere drumurilor modernizate în totalul drumurilor publice – %	27,2	22,0	23,3	22,7	34,1	48,6	19,5	26,4
Pondere localităților cu rețea de apă potabilă – %	74,32	71,0	54,8	96,3	82,9	65,6	68,8	61,0
Pondere localităților cu rețea de canalizare – %	5,4	4,8	4,2	7,0	10,6	3,9	1,8	21,8
Educație								
Număr școli	1.301	341	100	269	289	149	153	11.865
Ponderea persoanelor cu studii superioare – 2005/ 2006	16,9	17,7	1,7	38,3	6,5	1,1	0,7	16,4
Populație, ocupare, șomaj								
Populație totală (2005)	2.737.400	595.685	317.254	694.511	515.610	368.702	245.638	21.623.849
Populație rurală (2005) – %	46,9	49,6	63,8	33,0	41,2	54,0	59,2	45,1
Populația ocupată (2005) – %	41,8	45,7	38,1	44,5	38,8	39,6	39,4	38,8
Rata șomajului (iunie 2007) – %	3,0	2,1	2,5	2,7	3,9	2,9	4,3	4,0
Câștigul salarial mediu net (iunie 2007) – lei	866	820	847	1.096	796	800	837	1.377

Surse: Institutul Național de Statistică și Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor (date 2004, 2005), Direcțiile Județene de Statistică (date 2007).

Emerson, Nokia, General Motors

Clujul ocupă primul loc în topul investițiilor străine din regiune. Aceasta după ce, în ultimul an, au demarat lucrările de construire a fabricii de motoare electrice a companiei americane Emerson din Cluj-Napoca și s-a semnat contractul de asociere cu Nokia pentru un ansamblu de fabrici de telefoane mobile în comuna Jucu.

- **Emerson** va investi 75 de milioane de euro și va crea 2.000 de locuri de muncă în Tetarom 2.
- **Nokia** a anunțat inițial că va investi 60 de milioane de euro însă investiția urmează să ajungă la jumătate de miliard de euro și 15.000 de locuri de muncă, cu concursul altor furnizori care vor investi în același proiect – Nokia Village.
- **General Motors** s-a arătat, de asemenea, interesat de înființarea unei fabrici Opel tot în comuna clujeană Jucu, dorind să investească tot jumătate de miliard de euro.

În celelalte județe ale regiunii se remarcă investiția de 25 de milioane de euro a companiei franceze **Michelin** într-o fabrică de anvelope la Zalău sau fabrica de mobilă a concernului italian **Natuzzi** de la Baia Mare, de 40 de milioane de euro. La Satu Mare, societatea germană **Schlemmer** a investit 10 milioane de euro într-o fabrică de subansamble auto, iar compania canadiană **Celestica** investește în comuna bihoreană Borș 84 de milioane de euro într-o fabrică de componente electronice.

Mari probleme cu rețeaua de canalizare

Infrastructura de transport a regiunii este relativ bine pusă la punct, comparativ cu media națională. Cu toate acestea, mai puțin de o treime din drumurile publice sunt modernizate, iar în județe ca Bihor, Bistrița-Năsăud și chiar Cluj, gradul de modernizare este de aproximativ 20%. Prin regiune trec 7 drumuri europene, printre care E60, dinspre Ungaria, Oradea – Cluj – Brașov – București, iar transportul aerian este posibil prin intermediul a 4 aeroporturi (Cluj-Napoca, Oradea, Baia-Mare și Satu Mare). În ceea ce privește rețelele de apă potabilă, acestea sunt bine dezvoltate față de media națională, în județe precum Cluj sau Maramureș accesul la apă fiind posibil în peste 80-90% dintre localități. La polul opus se află Bistrița-Năsăud, cu doar 54,8%. În schimb, ab-

sența rețelilor de canalizare este o mare problemă. În medie doar 5,4% dintre localități au rețea de canalizare, față de media națională, de peste 21%.

Parcurile industriale, magnet pentru investitori

Evoluția economică a urmat o tendință ascendentă în regiune, în ultimii ani, în sectoare precum construcțiile, industria textilă sau industria auto. Creșterea se reflectă și în investițiile străine prezente în fiecare județ, încurajate și de înființarea parcurilor industriale la Cluj, Jibou, Borș, Satu Mare. Numai parcul industrial Tetarom din Cluj a reușit să atragă, în ultimii trei ani, investiții străine de câteva sute de milioane de euro, în cele trei parcuri din județ. Un alt indicator al dezvoltării economice îl reprezintă volumul tranzacțiilor

Lucrările la autostrada Transilvania

internaționale. În acest sens, cel mai important exportator este județul Bihor, cu un volum al exporturilor de 222,3 milioane de euro în primele 4 luni din 2007, urmat de Satu Mare și Cluj. Cele mai multe importuri au fost făcute, în schimb, în județul Cluj, valoarea acestora ridicându-se, în primele 4 luni ale anului, la 541,4 milioane de euro.

100.000 de studenți

Un atu important al regiunii îl reprezintă forța de muncă bine pregătită. În Nord-Vest funcționează 16 universități ce reunesc anual aproximativ 100.000 de studenți. Clujul este cel mai important centru universitar al regiunii, ce atrage studenți din județele învecinate cât și din sudul țării sau din Moldova. În Cluj, aproape 40% dintre persoanele înscrise în învățământ în anul școlar 2005/2006 reprezintă studenți sau absolvenți de studii superioare, față de media regională, și respectiv națională, de aproximativ 16%.

Parcul Tetarom II, în construcție

Infrastructură și afaceri pe bani europeni

Programele Phare, SAPARD sau ISPA au avut, în regiunea Nord-Vest, zeci de beneficiari, atât instituții publice, cât și companii private ori persoane fizice autorizate. Procedura greoaie de implementare a proiectelor, care se întinde de multe ori pe câțiva ani, face greu de apreciat gradul de absorbție a fondurilor europene în regiune. Există în schimb, în fiecare județ, proiecte de anvergură, idei inovatoare, investiții care atrag alte investiții și care se remarcă, astfel, din multitudinea de proiecte cu finanțare europeană.

Parcul Industrial Tetarom Cluj. Dezvoltarea zonei economice de vest a Clujului este un proiect implementat de compania Tetarom Cluj-Napoca, finanțat prin programul Phare 2000 – Infrastructură locală și regională. Valoarea totală a proiectului a fost de 5,18 milioane euro, din care 3,36 milioane euro prin programul Phare, 1,12 milioane euro de la bugetul național și 705.659 euro cofinanțare locală.

Tetarom a înființat la Cluj primul parc industrial. Situat pe dealul din apropierea Muzeului Etnografic, în vestul orașului, parcul Tetarom I are o suprafață de 26,8 hectare și găzduiește aproximativ 20 de societăți. Valoarea investițiilor atrase este de peste 115 milioane euro, iar numărul locurilor de muncă ce vor fi create, conform contractelor, este de 2.280. Printre investitori se numără Brinel, CBC Development, EnergoBit. Proiectul s-a făcut mai bine remarcat abia odată cu înființarea Tetarom II și III, unde se vor realiza investițiile Emerson (75 milioane euro, 3.500 de locuri de muncă) și Nokia.

Centrul de marketing agro-alimentar Cluj-Napoca este un proiect în valoare de 4,14 milioane euro, realizat de societatea Centrul Agro Transilvania Cluj prin programul Phare 2001

Foto: Eugen Olariu / EjuPress

Centrul Agroalimentar Apahida

– Infrastructură regională. Din bugetul total, finanțarea Phare este în cuantum de 2,53 milioane euro din fonduri europene, 986.401 euro provin de la bugetul de stat și 621.940 euro reprezintă cofinanțarea beneficiarului. Obiectivul Centrului este

promovarea produselor agricole și comercializarea acestora în condiții moderne. Centrul este situat în comuna Apahida și a fost deschis oficial în mai, 2007.

Rețeaua de canalizare a Zalăului. Modernizarea și extinderea stației de epurare și a rețelei de canalizare a municipiului Zalău a fost realizat de Primăria Zalău cu sprijinul programului Phare 2002 – Infrastructură regională. Bugetul total al proiectului a fost de 5,22 milioane euro, din care 3,33 milioane euro prin Phare, 1,11 milioane euro de la bugetul de stat și 782.320 euro, cofinanțarea beneficiarului.

În decembrie 2006, Primăria Zalău a finalizat lucrările care au constat în refacerea stației de epurare a apei care deservește zona industrială, unele străzi, modernizarea stației de pompare a apei și extinderea drumului de acces în zonă. Pentru viitor, municipalitatea zălăuană vizează extinderea noii stații de epurare printr-un program ISPA în vederea epurării integrale a apelor uzate. De asemenea, canalizarea menajeră și pluvială ar urma să fie extinsă și modernizată în zonele rezidențiale.

Schimbarea la față a Bistriței. Bistritz Zentrum XXI este proiectul dezvoltat de Primăria Bistrița, prin care centrul municipiului primește o pietonală, prin închiderea centrului istoric circulației auto. Proiectul a fost realizat prin programul Phare 2001 – Infrastructură mică, contractat de către Primăria Bistrița. Bugetul total al proiectului a fost de 374.123 euro, din care 266.455 euro prin Phare și 107.668 euro, contribuția beneficiarului. Prin acest proiect a fost amenajată strada Liviu Rebreanu din centrul municipiului, lucrările fiind finalizate în 2006.

Fermă de porci în Baia Mare. Pentru înființarea unei ferme de creșterea porcilor, societatea băimăreană Agrif a beneficiat de fonduri nerambursabile prin programul SAPARD, măsura 3.1 – Investiții în exploatațile agricole. Valoarea totală a proiectului a fost de 496.280 euro, investiția fiind finalizată în mai 2007, potrivit reprezentanților Centrului Regional de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit Satu Mare.

Fabrică europeană de carne Unicarm Satu Mare. Modernizarea combinatului de carne UNICARM din comuna sătmăreană Turt a fost posibilă cu ajutorul unui grant SAPARD, măsura 1.1 – Îmbunătățirea prelucrării și marketingului produselor agricole și piscicole. Societatea Unicarm a achiziționat tehnologie și utilaje performante pentru combinatul de carne cu abator și pentru fabrica de carne, valoarea proiectului fiind de 7,75 milioane euro. Proiectul este finalizat, în prezent așteptându-se eliberarea autorizației integrate de mediu, programată pentru luna septembrie, susține consultantul care a întocmit proiectul, Victor Dorș.

Construcții moderne din lemn la Gherla. Linia tehnologică pentru prelucrarea lemnului a societății Maritrans Gherla a fost achiziționată printr-un grant de 100.000 euro contractat prin programul Phare 2001 – Asistență pentru întreprinderi mici și mijlocii. „Acum suntem pe val. Avem foarte mult de lucru.

Problema e că nu găsim destui muncitori“, ne-a declarat directorul general al companiei, Liviu Pop. El povestește că implementarea proiectului finanțat prin Phare a fost greoaie, din cauza legislației privind achizițiile publice. „După ce am făcut

Cabana Maritrans

toate hârtiile pentru achiziții ne-au anunțat că s-a schimbat legea și a trebuit să refacem tot. De la un termen de 5 luni pentru implementare am ajuns la 12 luni“, arată Pop.

Fabrica de lapte Lech-Lacto Lechința. Societatea bistrițeană Lech-Lacto a obținut finanțarea SAPARD abia în ianuarie 2007, prin programul românesc cu același nume, după ce proiectul declarat câștigător nu a mai prins fondurile europene, în vara anului trecut. Valoarea proiectului este echivalentul în lei a 3 milioane euro, respectiv 11,16 milioane lei. Potrivit consultantului Alexandru Ștefănescu, lucrările de construire a fabricii de procesare a laptelui din Lechința au început în urmă cu o lună și jumătate, fabrica urmând să fie finalizată în primăvara anului viitor.

Cabană turistică în Felix – 1 Mai. Prin programul SAPARD, măsura 3.4 - Dezvoltarea și diversificarea activităților economice care să genereze activități multiple și venituri alternative, societatea Andro Turism va realiza o pensiune în zona turistică Băile Felix – Băile 1 Mai. Proiectul, în valoare de 200.000 euro, prevede construirea unei cabane de 10 camere, clasificată cu 3 margarete, susține consultantul Horia Cârțiș, care a realizat proiectul. Potrivit acestuia, proiectul e în implementare de anul trecut, urmând a fi finalizat cel mai probabil la finele acestui an.

Morărit modern în Botiz, Satu Mare. Societatea Uni Com Pack din Satu Mare a extins și modernizat moara de porumb din localitatea Botiz, prin programul SAPARD, măsura 1.1 – Îmbunătățirea prelucrării și marketingului produselor agricole și piscicole. Valoarea proiectului a fost de 1,36 milioane euro iar investiția a fost pusă în funcțiune anul trecut, susține Angela Bercean, reprezentantul companiei beneficiare.

Innes Radu

Regiunea Centru, cu două județe sărace, va crește în doi ani cât altele în zece

Potrivit unui studiu realizat de Banca Națională a României, în următorii doi ani, Regiunea de Dezvoltare 7 Centru va avea cea mai mare creștere economică din România. Regiunea are în componență două dintre cele mai sărace județe din țară, Covasna și Harghita, însă indicatorii economici depășesc media pe țară în județele Mureș, Sibiu, Alba. Brașovul e considerat motorul regiunii.

Regiunea de Dezvoltare 7 Centru se află pe primul loc în ceea ce privește creșterea economică, cu toate că are în componență două dintre cele mai sărace județe din România,

4,6% (2008) iar în agricultură cu un ritm anual de 3%. În Regiunea de Dezvoltare 7 Centru construcțiile vor rămâne în continuare, un sector dinamic cu o creștere de 14,5% (2007), respectiv 11% (2008). Pe de altă parte în contrast cu creșterile prognozate de BNR în Regiunea de Dezvoltare 7 Centru se înregistrează o disparitate semnificativă între județele precum Brașov, Alba, Mureș și Covasna, Harghita. Astfel Brașovul înregistrează un PIB/locuitor de 3.198,7 euro cu 20% mai mare decât media națională. La polul opus Harghita unul din județele cele mai sărace ale țării are un PIB de 9.571 lei cu 16% mai mic decât media națională. Cu toate acestea valoarea

erau de 1,6 miliarde euro. Și la acest capitol apare o disparitate între județele Harghita și Covasna și restul județelor din regiune. Mai precis, cele două județe însumează 5% din totalul de investiții străine directe, restul fiind concentrat în județele Brașov, Alba și Mureș.

Plămânu verde al țării

Multe din localitățile regiunii sunt caracterizate ca fiind zone mono-industriale. Acest fapt se bazează în mare parte pe resursele de care dispun cele cinci județe ale regiunii. Mai exact, peste 40% din fondul silvic al României este plasat pe teritoriul Regiunii de Dezvoltare 7 Centru. Pădurile sunt exploatate atât în județele Covasna și Harghita, cât și în Alba. Peste 31% din producția de cherestea a României este produsă în județele Covasna, Alba și Sibiu. Una din cele mai importante investiții ale zonei este Kronoșpan, un complex de prelucrare a lemnului întins pe câteva hectare, aflat în localitatea Sebeș. În acest moment, investiția Kronoșpan este pusă sub semnul întrebării, deoarece autoritățile locale au decis organizarea unui referendum după ce Ministerul Mediului a constatat că fabrica de la Sebeș poluează. În urma referendumului se va decide dacă această investiție va continua să funcționeze sau nu.

Gazul și aurul de la Roșia Montană

În plus față de cele prezentate mai sus, regiunea 7 Centru deține și resurse minerale importante. Pe prima poziție, ca importanță economică, se află gazul metan. Județele Sibiu și Mureș produc 41% din volumul total de gaze naturale extrase. Cele mai mari zăcăminte de gaz metan din România se găsesc în această zonă a țării la Nadeș, Zăul de Câmpie, Bogata, Saros, Sângiorgiu de Câmpie, Seleuș, Zău-Șăulia, Mădăraș, Sărmășel, Cetatea de Baltă, Tăuni, Porumbeni Mari, Avramești, Mugeni. Cu toate acestea, în prezent, gazul metan se distribuie doar în 14 localități din întreg județul Covasna. La celălalt pol se află județul Mureș unde gazul metan ajunge în 82 de localități. Regiunea de Dezvoltare 7 Centru deține și importante resurse auro-argintifere, cele mai

Roșia Montană

importante fiind zăcămintele auro-argintifere din județul Alba de la Zlatna, Baia de Arieș, Almașu Mare, Roșia Montană. Reamintim faptul că în județul Alba, la Roșia Montană, compania canadiană Gabriel Resources dorește să deschidă o exploatare minieră. Proiectul propus de compania canadiană preconizează extracția a peste 1.000 de tone de aur și o investiție de peste un miliard de dolari. În acest moment Ministerul Mediului a oprit proiectul de la avizare. Acesta a fost contestat de o serie de

Calea aerului ia avans în fața liniilor ferate

Regiunea de Dezvoltare 7 Centru are un mare deficit în privința infrastructurii, iar Covasna și Harghita sunt cele mai defavorizate județe din acest punct de vedere. Drumurile județene și comunale sunt modernizate doar în proporție de 4,22%. De asemenea, densitatea medie a drumurilor publice de 29,9% se situează sub media pe țară (33,5%), doar județul Alba depășește aceste valori, cu 42,1% drumuri modernizate. Aceleași două județe nu stau foarte bine nici în ceea ce privește căile ferate. Cu 41,6 km de cale ferată la 1000 km², Regiunea Centru se găsește sub media pe țară, aceasta din urmă de 45,9 km/1000 km². Enumerăm câteva exemple cu puține linii ferate: Alba, Covasna, Harghita și Sibiu (36,8; 31,3; 31,5, respectiv 36,3 km/1.000 km²). Partea plină a paharului, în Brașov se dezvoltă una din cele mai mari investiții în infrastructură, de peste 100 de milioane de euro. Aeroportul Internațional Brașov este estimat că va produce un trafic evaluat la 1,5 milioane de euro. În regiune funcționează și aeroporturile de la Târgu-Mureș și Sibiu.

organizații nonguvernamentale și instituții, precum și de Academia Română. Închiderea minelor a lăsat zone precum Zlatna sau Roșia Montană în colaps economic, cu un șomaj de peste 16%.

Turismul, noul motor economic în regiune

Mare parte din creșterea economică înregistrată în regiune se datorează serviciilor, sector care contribuie cu circa 43% la realizarea PIB-ului regional. Este de remarcat ponderea mare pe care o au în această regiune serviciile din categoria „hoteluri și restaurante”, cu peste 2,5% din PIB în 2006. Conform statisticilor Institutului Național de Statistică (INS), nu mai puțin de 60% din agro-pensiunile din România sunt concentrate în regiune. Brașovul deține în acest moment cele mai multe unități de cazare, din care 50% sunt hoteluri. Astfel, Regiunea Centru este a doua pe țară în privința capacității de cazare și al numărului de turiști cazați, în stațiuni cunoscute, precum Poiana Brașov, Predeal, Balványos, Tușnad, Sovata, Lacul Roșu. Regiunea s-a dezvoltat și prin turismul cultural. Un exemplu care poate fi multiplicat, proiectul „Sibiul – capitală culturală europeană” a atras anul acesta nu mai puțin de 300.000 de turiști. Alte destinații culturale în regiune, Alba Iulia, Sfântu-Gheorghe, Mediaș, Bran, au căutat pentru încărcătura istorică a locurilor.

Attila Biro, Cluj-Napoca

Parcul Industrial Mureș, realizat cu finanțare Phare

Covasna și Harghita, conform unui studiu al Băncii Naționale a României (BNR). Prognozele BNR pentru următorii doi ani susțin creșterea produsului intern brut pe regiune (PIB) cu 6,3% (2007), respectiv 5,9% (2008). Conform aceleiași surse trendul ascendent al indicatorilor economici va fi influențat de creșteri semnificative în industrie cu 4,3% (2007), respectiv

PIB/locuitor al regiunii este plasat pe locul 3 după regiunile București-Ilfov și Vest. Calculat pe baza parității puterii de cumpărare (PPC), PIB/locuitor la nivelul regiunii reprezenta în 2004 cca. 35,5% din media europeană (UE-27=100). Industria și serviciile contribuie la formarea PIB, cu respectiv 33,8% și 47,4%. Sectorul agricol contribuie în proporție de 13,3%, iar sectorul de construcții cu 5,4%.

Centrul parcurilor industriale

Peste o treime din parcurile industriale autorizate în România se află în Regiunea de Dezvoltare 7 Centru. Din totalul de 33 de parcuri industriale aprobate în 2007, nu mai puțin de 11 se află în regiune. Majoritatea acestora, mai exact 7 se află pe teritoriul Brașovului. Numai la nivelul lui 2004 erau deja exploatate trei parcuri industriale: Parcul Industrial Pro Roman SA, Parcul Industrial Metrom, Parcul Industrial Carfil. În prezent, din cele 11 locații cu titlul de parc industrial, trei sunt amplasate în zone greenfield (de la firul ierbii, fără fundație preexistentă), cum ar fi Șelimbăr, Șura Mică - județul Sibiu, Vidrăsău - jud. Mureș, și opt parcuri brownfield (construite pe o fundație preexistentă, prin dezafectarea unor unități militare), cum ar fi Metrom, Carfil, Roman, Brem Company, Zărnești, Făgăraș, Victoria, în județul Brașov, respectiv Cugir, în județul Alba. Existența acestor parcuri a favorizat creșterea investițiilor străine directe. Astfel, la nivelul anului 2005, investițiile străine directe din regiune

Regiunea Centru

- Cuprinde județele: Covasna, Harghita, Mureș, Sibiu și Alba
- 57 de localități urbane;
- 20 de municipii;
- 2.593.000 locuitori dintre care aproximativ 30% etnici maghiari
- 34.100 de kilometri pătrați
- Investiți: Principalele ramuri economice care au exercitat atracție pentru capitalul străin sunt:
 - industria lemnului (Kronoșpan LTD, Holyindustrie Schweighofer Sebeș, Prolemn SA Târgu-Mureș, Losan România Brașov)
 - industria alimentară (Zamur SA Târgu-Mureș, SC Zahăr Luduș, Kraft Jacobs Suchard Brașov, Transavia Alba, Albalact Alba, Sanlact Mureș),
 - industria chimică și a medicamentelor (Armedica Târgu-Mureș, Eurofarm Brașov, Azomureș Târgu-Mureș), industria de confecții (Ileinweber Sfântu Gheorghe, Coats Odorhei Odorheiul Secuiesc).

Proiecte PHARE de succes din Regiunea de Dezvoltare Centru

Programele PHARE au avut, în regiunea Centru, zeci de beneficiari, atât instituții publice, cât și societăți comerciale sau persoane fizice autorizate. Cu toate acestea, conducerea Agenției pentru Dezvoltare Regională recunoaște faptul că uneori procedurile de implementare a proiectelor, care se întind, de multe ori, pe câțiva ani, duc la un grad scăzut de absorbție al fondurilor europene.

În cele șase județe ale Regiunii de Dezvoltare Centru există însă multe proiecte de succes, care au atras, pe de o parte, finanțări importante, pe de altă parte au adus noi idei de afaceri care s-au materializat cu ajutorul fondurilor europene.

Spital la norme europene în Baraolt. Din banii europeni a fost rezolvată o problemă socială a orașului Baraolt, prin proiectul „Reabilitarea sistemului de încălzire centrală și izolație termică a spitalului orașenesc Baraolt”. Proiectul a fost concretizat prin programul PHARE 2001 Coeziune economică și socială, schema de finanțare nerambursabilă pentru proiecte de infrastructură mică. Valoarea totală a proiectului este de 132.966 euro, din care finanțare PHARE – 116.966 euro și cofinanțare – 16.000 euro. Cu finanțarea PHARE, Spitalul municipal a fost dotat cu o instalație modernă de încălzire și au fost duse la standard dotările medicale.

Dezvoltarea de noi aplicații software este un proiect realizat de către societatea Sky-Soft din Miercurea Ciuc prin programul PHARE 2001 Asistență pentru IMM. Valoarea totală a proiectului a fost 67.613,3 euro, din care finanțare PHARE 40.567 euro și cofinanțare 27.046 euro. Sky-Soft furnizează soluții software de gestiune economico-financiară destinate societăților comerciale. Aplicațiile informatice dezvoltate sunt destinate întreprinderilor mici și mijlocii, firmelor de contabilitate, precum și întreprinderilor mari. Investiția a fost finalizată în 2004. De atunci compania a dezvoltat un prototip larg de produse: dacă la început oferea doar produse software, acum are și un magazin de comercializare a componentelor hardware.

Centrul de zi pentru vârstnici Alba Iulia a fost realizat prin cofinanțare de către Consiliul Local al Municipiului Alba, prin Programul PHARE 2001 Coeziune economică și socială, schema de investiții sociale. Valoarea totală a proiectului de 204.951 euro, a fost finanțată prin PHARE cu o sumă de 181.611 euro și cofinanțată cu 23.340 euro. Consiliul Local al municipiului Alba Iulia și-a propus înființarea unui centru de zi, situat în vecinătatea cantinei de ajutor social, care prin activitățile sale să sprijine includerea socială a persoanelor vârstnice aflate în diferite situații de dependență. Centrul de zi de la Alba are ca prioritate asistența bătrânilor care au trecut de vârsta de 60 de ani. După ce a fost dat în folosință în 2005, centrul de zi și-a extins activitățile în special în domeniul asistenței medicale.

Restaurarea Primăriei medievale din Mediaș a fost realizată de către Consiliul Local Mediaș prin Programul PHARE 2001 Coeziune economică și socială, schema de finanțare nerambursabilă pentru proiecte de infrastructură mică. Valoarea totală a proiectului s-a ridicat la 148.383 euro, din care finanțare PHARE 129.183 euro și cofinanțare 19.200 euro. Prin acest proiect a fost restaurată în întregime vechea primărie a Mediașului, care face parte din Rezervația istorică și de Arhitectură a Municipiului Mediaș, în vederea introducerii ei în circuitul turistic și cultural. După finalizarea proiectului în decembrie 2006, clădirea a fost introdusă într-un circuit turistic devenind unul dintre punctele de atracție ale municipiului Mediaș.

Programul PHARE 2001 Investiții în Servicii Sociale. Valoarea totală a proiectului este 174.305 euro, din care fonduri publice – 154.305 Euro, iar contribuția proprie a CJ Harghita fiind de 20.000 Euro. Prin acest proiect au fost amenajate patru centre de asistență socială și au fost create 10 locuri de muncă. Prin acest proiect s-a rezolvat o importantă problemă socială. Mai precis în localitățile Miercurea Ciuc, Odorheiu Secuiesc, Cristuru Secuiesc, Vlăhița exista un deficit mare de cabinete medicale și asistență socială care a fost rezolvat prin acest proiect. La Sfântu Gheorghe societatea Bogyo a creat un **service auto destinat autoturismelor care respectă normele Euro 3**. Proiectul a fost realizat prin intermediul

finanțare 144.406 euro. Obiectivul proiectului a fost realizarea unui service auto conform normelor europene din domeniu, în suprafață de 300 mp, dotarea completă a acestuia cu mașini și utilaje performante pentru efectuarea de verificări tehnice auto, reparații motor, direc-

reprezentând finanțare europeană au fost investiți de către Tractor Proiect Construct pentru realizarea unor linii de producție construcții metalice, plastice și hârtie. Proiectul a fost implementat prin programul PHARE, asistență pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii. Valoarea totală a proiectului este de 102.800 euro, din care finanțare PHARE 59.600 euro și cofinanțare 43.200 euro. Banii au fost cheltuiți de către societate pentru lărgirea gamei de produse și servicii, prin achiziționarea de echipamente care să permită fabricarea plăcilor, tuburilor, materialelor plastice, articole ambalaje din materiale plastice, prelucrarea aluminiului, construcții metalice și părți metalice structuri și tâmplării metalice, mobilier pentru magazin și fabricarea altor articole de hârtie și carton. Prin implementarea proiectului s-au creat 17 noi locuri de muncă.

Renovarea Cetății Brașovului este un proiect implementat de către Consiliul Județean Brașov prin programul PHARE 2001 Coeziune economică și socială. Valoarea totală a proiectului a fost de 574.437 euro, din care, finanțare PHARE – 433.993 euro – și cofinanțare – 140.444 euro. Prin acest proiect a fost restaurată și introdusă în circuitul turistic o zonă centrală a Brașovului. Mai precis, prin reabilitări succesive au fost puse în valoare zidurile

Foto: primariamedias.ro

Extinderea rețelei județene de servicii de asistență socio-medicală la domiciliu a fost realizată de Consiliul Județean Harghita prin

Programul PHARE Componenta B 1 pentru IMM. Valoarea totală a proiectului a fost 193.733 euro, din care finanțare PHARE 49.327 euro și co-

Foto: Consiliul Județean

Cetatea Brașovului

ție, suspensie. Prin implementarea proiectului s-au creat 8 noi locuri de muncă în primul an și 10 noi locuri de muncă în al doilea an de funcționare.

O linie performantă de confecții textile a fost creată de către societatea Unitex S.R.L. în Alba Iulia prin Programul PHARE Componenta B 1 – IMM. Valoarea totală a proiectului este 94.029 euro, din care finanțare PHARE 50.000 euro și cofinanțare 44.029 euro. Obiectivul proiectului a fost realizarea unei hale de producție specifice confecțiilor textile, în suprafață de 350 mp, dotarea acesteia cu mașini de cusut performante, cât și alte echipamente necesare procesului de producție care să permită realizarea de produse superioare calitativ. Prin implementarea proiectului s-au creat 32 de noi locuri de muncă. În acest moment, stadiul de implementare a proiectului este realizarea halei de producție în proporție de 60-70%.

Proiectul 60.000 de euro pentru tehnologie industrială, banii

vechi ale Cetății Brașovului, existente de-a lungul aleii Tâmpa, între bastionul Cojocarilor și bastionul Țesătorilor, precum și transformarea zonei în punct de atracție turistică, cultural-sportivă și comercială. Recepția finală a proiectului a fost realizată în noiembrie 2006. Până în prezent, zona restaurată a atras nu mai puțin de 100.000 de turiști. De asemenea, prin implementarea acestui proiect au fost create 92 de noi locuri de muncă.

Școală reabilitată PHARE. Două din atelierile Grupului Școlar de Industrie Ușoară din Sighișoara au fost reabilitate prin programul PHARE 2003. Investiția este parte a unui proiect care are în vedere reabilitarea a 23 de instituții școlare din regiunile de dezvoltare centru și nord-vest. Valoarea totală a proiectului de la Sighișoara s-a ridicat la 143.917 euro din care finanțare PHARE 107.937 euro și cofinanțare 35.979 euro. Recepția finală a proiectului a fost programată pentru finele acestei luni.

Attila Biro

Profil de proiect:

Pârtie cu hopuri la Luna-Șes Borșa din milioanele Phare

Planurile pentru turismul oșean și maramureșean par urmărite de ghinion. Proiectul care ar urma să aducă Europa la schi în Luna-Șes Borșa la fel ca în Austria, vechi de peste 20 de ani, s-a împotmolit chiar și după obținerea unei finanțări de 5 milioane de euro de la Uniunea Europeană. Beneficiarii se ambiționează însă să îl ducă la bun sfârșit.

Încă din 1985, „un om inimos care iubea sporturile de iarnă” a proiectat pârtia de schi de la Luna Șes, județul Maramureș. „Proiectul a fost stopat după 1989 și a fost relansat în 2001”, povestește primarul localității Negrești Oaș, de care aparține Luna Șes, Nicolae Bura. În 2001, el era vicepreședinte al Consiliului Județean Maramureș. „Mi-am dat seama că zona sucomba fără un astfel de proiect.

Am căutat surse de finanțare și am propus proiectul pentru fonduri Phare”, spune Bura.

Muncă de convingere pentru cofinanțarea proiectului

Întocmirea documentației a fost o experiență pe care Bura și-o amintește cu plăcere. „Am lucrat cu angajații Consiliului, de la proaspăt înființatul birou de integrare europeană. Erau unii cu experiență, dar mulți erau tineri în care am avut mare încredere. S-a lucrat zi și noapte până am întocmit proiectul. Pe atunci nici nu prea erau firme de consultanță”, arată primarul. Până la semnarea contractului, mai rămânea de rezolvat problema cofinanțării. „N-a fost ușor să convingem un Consiliu Județean, plus Consiliul Local Negrești Oaș, că investiția e necesară. E vorba de o cofinanțare de aproxi-

Luna-Șes ar putea concura cu stațiunile montane de tradiție

mativ 5 milioane de euro, care trebuiau plătiți într-un an. E un efort deosebit”, povestește fostul consilier județean. Odată obținut acordul consilierilor, forul județean a accesat un credit bancar pentru plata cofinanțării. Proiectul a fost declarat câștigător, iar contractul de finanțare a fost semnat în 2004. Documentația de licitație pentru alegerea executorului era deja pregătită, iar contractul a fost adjudecat de compania grecească Efklidis.

Contractul de execuție, reziliat

Din 1985 până în 1989, a fost pregătită zona pentru pârtie, prin defrișarea pădurii, s-au făcut pregătirile de șantier și s-au pregătit căi de acces în zonă. Din 2004 până în primăvara lui 2007, Efklidis a mai reușit să

consolideze traseul drumului de acces, să sape în munte pentru a pregăti acest drum, să realizeze în proporție de 80% rețeaua de canalizare și să înceapă lucrările la clădirea administrativă, spune Bura. „Lucrările fizice sunt realizate în proporție de 20%, iar achizițiile de materiale, inclusiv instalația de cabluri, în proporție de 40%”, arată primarul din Negrești Oaș. Înaintea expirării termenului de preț, în octombrie 2006, Efklidis a solicitat prima amânare, până în martie 2007, însă aceasta a fost inutilă, întrucât iarna nu a permis avansarea lucrărilor. În martie au cerut o nouă amânare și, după un acord inițial, autoritățile locale beneficiare au sesizat Ministerul Integrării, în prezent Ministerul Dezvoltării, că executorul nu poate duce proiectul la bun sfârșit și au

Descrierea proiectului

- Proiectul de dezvoltare a zonei turistice Luna-Șes – Borșa este finanțat prin programul Phare 2002 – Infrastructură regională, având un buget de 15,6 milioane de euro.
- Suma e împărțită între Luna Șes, Satu Mare – 9,1 milioane de euro și Borșa, Maramureș – 6,5 milioane de euro.
- Grantul Phare totalizează, pentru ambele locații, 5 milioane de euro, 1,6 milioane reprezintă contribuția de la bugetul de stat iar beneficiarii participă cu restul sumei.
- Beneficiarii sunt Consiliul Județean Satu-Mare, Consiliul Județean Maramureș, Consiliul Local Borșa și Consiliul Local Negrești-Oaș.
- Potrivit proiectului, în Luna Șes se va construi o pârtie de schi de rang regional iar în Borșa, una de importanță internațională, cu tunuri de zăpadă și nocturnă.

început procedurile de reziliere. „Din câte am înțeles, firma a fost de acord cu rezilierea, iar speranța noastră este să reluăm procedura de achiziții pentru ca într-un an să terminăm proiectul”, a declarat Nicolae Bura.

Innes Radu

Descentralizarea, obligatorie

Dificultatea în implementarea acestui proiect este, așadar, lipsa capacității companiei executante de a realiza proiectul. „Numai aceasta e explicația, din moment ce finanțarea a fost aprobată, iar noi ne-am arătat toată disponibilitatea. Motivele invocate de companie, că nu s-a tăiat câte un pom pe aliniamentul drumului, au fost puerile pentru că, în fapt, societatea nu a avut capacitatea de a realiza proiectul”, spune Bura. Explicația pentru care compania a câștigat totuși licitația este, potrivit lui Bura, faptul că licitațiile se organizează la București. „Trebuie descentralizate finanțările proiectelor, la nivel local și județean, iar procedura de achiziții să se realizeze tot aici, pentru că aici e responsabilitatea, se cunosc companiile care pot realiza un astfel de proiect, se poate coordona mai bine. Avem nevoie de părgii locale pentru controlul proiectelor pentru că acum noi, beneficiarii, suntem doar asistenți în proiect”, a conchis Bura.

Profil de proiect:

Mezelurile de 1,8 milioane de euro

Cu aproape un milion de euro de la Uniunea Europeană și restul din buzunar sau de la bancă, fabrica Salamandra a ajuns, de la o hală în comuna Baia Sprie, la a fi un obiectiv economic de bază în județul Maramureș, iar produsele sale aflându-se și în galantarele marilor lanțuri de magazine. Fondurile SAPARD au fost preferate, în acest caz, doar pentru că au fost mai multe, mărturisește directorul companiei.

Povestea fabricii de mezeluri Salamandra din Baia Sprie, județul Maramureș, a început în 2001. Fabrica exista deja, însă se impunea modernizarea, pentru a rezista pe piață, spune directorul unității, Letiția Cosma. „Odată stabilit faptul că trebuie să ne modernizăm, am căutat surse de finanțare. Am ales SAPARD pentru că fondurile erau mai mari. Prin Phare se puteau primi 50.000 de euro, or SAPARD îți dădea un milion de euro”, își amintește Cosma. Pentru întocmirea documentației, ea a apelat la o societate de proiectare din București. „Eram la început și nici firme de consultanță care să știe mai multe decât noi nu prea erau. Am făcut studiul de fezabilitate, planul de afaceri, iar proiectul tehnic l-am făcut cu firma Visual Net”, spune directorul fabricii de aproape două milioane de euro.

Credit de 700.000 de euro

Contractul de finanțare a fost semnat în februarie 2003 după ce, în prealabil, societatea a trebuit să rezolve o problemă foarte impor-

tantă în economia proiectului: asigurarea cofinanțării. Valoarea proiectului a fost de 1,8 milioane de euro, din care SAPARD finanțea 50%. Prin urmare, 900.000 de euro trebuia acoperiți de către beneficiar. Fiind o societate cunoscută pe piață încă dinainte de implementarea proiectului cu finanțare europeană, Salamandra a obținut ușor creditul bancar necesar. „Am luat un credit de investiții de aproximativ 714.000 de euro. Împrumutul ne-a fost acordat ușor, pentru că eram clienți vechi, și nu am avut probleme”, spune Letiția Cosma.

Banii vin greu

Ea își amintește că problemele au început la implementarea proiectului. „Cel mai greu a fost să facem dosarele de plată, pentru că aveam nevoie de tot felul de autorizații, facturi, de la Primărie, ITM, iar ei nu erau obișnuiți cu așa ceva. A mers greu până s-au încheiat protocoalele între Agenția SAPARD și celelalte instituții care țin de administrația publică. Noi am fost printre primii care au depus proiecte de finanțare. Le-am deschis calea tuturor”, consideră Cosma. Primii bani au venit la timp însă după aceea au apărut decalaje, pentru că

Fabrica Salamandra din Baia Sprie

Descrierea proiectului

- Societatea Salamandra Flomir din Baia Sprie, județul Maramureș, a obținut fonduri europene prin programul SAPARD, măsura 1.1 – Îmbunătățirea prelucrării și marketingului produselor agricole și piscicole, pentru modernizarea fabricii de carne.
- Valoarea totală a proiectului a fost de 1,828 milioane de euro, grantul SAPARD ridicându-se la 914.000 de euro.
- Inaugurată la finele lui 2004, investiția a fost considerată unul dintre cele mai importante obiective economice din industria alimentară a zonei.

durata de verificare a dosarului de plată era foarte lungă. „Banii veneau destul de greu, pentru că trebuia aprobare de plată de la Baia Mare, de la Satu Mare, și de la București. Se întâmpla ca unii dintre ei să spună că nu e în regulă câte o factură”, povestește directorul Salamandra.

„Sunt o binecuvântare”

Uitându-se înapoi, ea spune că ar face totul din nou, exact la fel, pentru că știe că acum ar merge mult mai repede. Și pentru că știe să întocmească documentația, și pentru că sistemul e mai bine pus la punct. „Cred că problemele țin mai mult de beneficiari acum, de capacitatea lor de implementare. E o muncă titanică dar efortul merită din plin. Sunt o binecuvântare fondurile acestea”, mărturisește Letiția Cosma. „Avem produse de calitate, dar n-am fi reușit fără fondurile europene să ajungem aici”, a conchis directorul companiei.

Innes Radu

Clinica unde se pot opera și președinții

Un grant PHARE de 50.000 de euro a dezvoltat o investiție de milioane de euro, care salvează viețile sibienilor.

Attila Biro

În 2003, clinica Poliano din Sibiu era la început. Fondurile Phare au determinat conducerea clinicii să dezvolte în Sibiu un spital și un centru de analize la nivel european. În acest moment clinica Poliano are dotări de milioane de euro și reprezintă un standard pentru clinicile private din România. Clinica Poliano din Sibiu este probabil una dintre cele mai bine dotate clinici din România. Este împărțită între ambulator cu cabinetele de consultație și spital cu 50 de paturi plus două săli de operație. Toată activitatea clinicii este supravegheată de la mansardă de către generalul Palada, directorul medical al clinicii. „Totul a început în 1993, într-o altă locație, cu cinci cabinete. Apoi în 2003 am ajuns în această locație”, ne spune generalul doctor Victor Palada. Tot atunci clinica a beneficiat și de o finanțare Phare. „Documentația a fost depusă în 2001 și apoi la un an ne-au înștiințat că am câștigat proiectul”, mai spune g-ral Palada. Valoarea totală a proiectului a acoperit costurile de utilare a unui bloc operator. „Ni s-a cerut să creem 10 locuri de muncă, dar până acum s-au creat peste 40”, mai spune Palada. În opinia sa, finanțarea PHARE a fost motorul investiției în clinică. „Clinica era la început și ne-a impulsionat să mai cumpărăm aparatură să creăm și alte secții”, mai spune Palada.

Spaniolii și italienii preferă chirurgia estetică

Clinica Poliano își desfășoară activitatea într-o clădire cu trei nivele și deține cabinete de specialitate în toate domeniile. La Poliano se realizează și operații estetice, iar printre „clienții” clinicii se numără mulți străini. „Sunt mulți străini din Spania sau Italia care apelează la serviciile noastre de chirurgie estetică”, spune generalul Palada. Un alt departament al clinicii este laboratorul de inseminare în vitro. Acesta a fost creat în 2006 și până în acest moment au fost realizate peste 400 de inseminări. „Rata de reușită este de 60% pe când media europeană este de numai 20%”, mai spune generalul Palada. Cu toate acestea 90% din clienții clinicii sunt persoane asigurate la CAS. „La noi nu se plătește pe zi de spitalizare ci avem o taxă unitară de spitalizare de 7, 8 sau 9 milioane. Medicația este oferită de către noi indiferent de costul medicamentelor”, a mai declarat Palada.

Investiție de milioane de euro

Conducerea Poliano are în plan extinderea clinicii prin construirea unui nou corp de clădire. „Vrem să

ne extindem și să realizăm o pediatrie”, a mai completat Palada. Conducerea clinicii analizează posibilitatea accesării de fonduri europene și pentru acest nou proiect. „Am dori să accesăm și fonduri europene dar încă nu știm cum exact se pot accesa”, spune doctorul Ilie Vonica director general al Poliano. În opinia sa fondurile PHARE l-au determinat să continue investițiile în clinică. „În acest moment nu știu cât am investit oricum sunt câteva milioane bune de euro”, mai spune Vonica. El a menționat că pentru proiect a apelat la un consultant local, Fundația Româno-Germană. „Singurele probleme legate de acest proiect au fost că inițial am primit un răspuns negativ după care proiectul ne-a fost aprobat”, a mai completat doctorul Vonica.

Generalul de la mansardă

Directorul Poliano Victor Palada este anestezișt de profesie și a activat până în 1998 în cadrul spitalului militar Sibiu. Acum conduce clinica Poliano de la mansarda imobilului situat pe strada 9 mai din Sibiu. „Armata te face mai riguros. Eu și acum pot să mă trezesc la ce oră vreau și în fiecare dimineață îmi fac

Descrierea proiectului

- Primul spital de zi privat din Sibiu a beneficiat de fonduri PHARE pentru realizarea unui bloc operator.
- Beneficiar: Centrul Medical Poliano Sibiu
- Valoarea totală a proiectului: 95.000 euro, din care, finanțare PHARE 50.000 euro și cofinanțare 45.000 euro.
- Din acești bani a fost achiziționată aparatură medicală laparoscopică.
- Proiectul a fost implementat prin Programul PHARE 2001 componenta de creditare
- Prin proiect au fost create 40 de locuri de muncă în blocul operator și peste 100 în întreaga clinică.

patul”, mai spune generalul doctor Palada. El povestește că mare parte din experiența ca medic a acumulat-o la spitalul militar dar și la spitalul județean din Sibiu. „Erau doar patru anesteziști în Sibiu și făceam și eu de gardă la spitalul județean. Ca anestezișt toți au nevoie de tine indiferent de natura intervenției”, mai spune Palada. Din 1986 Victor Palada a devenit comandantul Spitalului Militar Sibiu. „Și acum oamenii mă tratează cu respect. Eu am fost printre pușinii șefi de spitale militare care nu a fost schimbat după 89”, mai spune Palada. Victor Palada a primit gradul de general în 1990. A fost cooptat ca director al clinicii Poliano în 2003 după ce a fost trecut în rezervă pentru limită de vârstă.

Parcul Industrial din Mureș a atras investiții de 40 de milioane de euro într-un an

La un an de la recepție, în Parcul Industrial Vidrasău din județul Mureș, finanțat de UE cu 3,8 milioane de euro, 15 companii chiriașe au atras investiții de 40 de milioane de euro.

Attila Biro

Parcul industrial Vidrasău a fost creat pe scheletul unui mai vechi proiect pentru o zonă economică liberă. Este amplasat la 200 de metri de aeroportul Transilvania din județul Mureș și la 10 minute de Târgu-Mureș având acces direct la șoseaua E 60. Înainte de a fi parc industrial, terenul, care aparține comunei Ungheni, era destinat creării unei zone economice libere. Proiectul parcului industrial a fost „crescut” de Valer Bătagă, directorul Departamentului de Dezvoltare Regională și Integrare Europeană din cadrul CJ Mureș. „Pe aeroport, care este la doi pași, se tranzitează fel de fel de mărfuri. Inițial, am dorit realizarea unei zone economice libere”, spune Valer Bătagă. Între timp, legislația s-a schimbat, iar proiectul zonei economice libere nu mai putea fi implementat. „În 2001 a apărut posibilitatea de a accesa fonduri PHARE. Astfel, având la bază documentația deja existentă am făcut doar o reanalizare a studiilor pentru acel teren și am realiniat proiectul inițial la cerințele unui parc industrial”, mai spune Bătagă. Parcul industrial a fost gândit ca un motor economic pentru localități mono-industriale cu șomaj ridicat precum orașele Luduș sau Iernut.

S-a construit nemțește și s-a consultat românește

Directorul din cadrul CJ Mureș citat spune că de la început au fost voci care s-au opus proiectului. „Mulți au spus că este un concept greșit, că investitorii nu vor veni”, mai declară Bătagă. Cu toate acestea Consiliul Județean Mureș a obținut finanțarea de cinci milioane de euro necesară proiectului fără prea mari probleme. După desemnarea constructorului (compania germană Wilhelm Geigger GmbH), a fost ales tot prin licitație consultantul pentru proiect, o subsidiară a unei companii internaționale. „Am avut mare șansă deoarece constructorul este neamț și a realizat lucrările la timp și extreme de riguros”, mai spune Bătagă. În faza de implementare au apărut și unele probleme. Una din cele mai importante a fost schimbarea căii de acces la parc. „Am fost nevoiți să refacem documentația și apoi am intrat în negocieri cu persoane fizice care dețineau terenuri, au urmat exproprierile etc. Nu a fost simplu”, mai spune Bătagă. Cele aproape 30 de hectare de teren de lângă aeroportul Transilvania au intrat în 2006 și în vizorul companiei Nokia, care însă și-a luat zborul spre localitatea Jucu din județul Cluj.

Nokia a cerut discreție

La începutul lui 2006, după ce parcul industrial a fost deja finalizat, locația a fost vizitată de către reprezentanții companiei Nokia. Mai mult decât atât, în primăvara anului 2006, autoritățile locale din Mureș au anunțat public că producătorul de telefoane va investi în parcul industrial Vidrasău. „Reprezentanții

companiei au fost aici la începutul anului și ne-au cerut o serie de date. Nu vă ascund faptul că Nokia ne-a cerut o suprafață mai mare de teren pentru subcontractorii”, a declarat Bătagă. Autoritățile ar fi putut pune la dispoziție întreaga suprafață solicitată, însă la aceasta de adăugau alte condiții. „Reprezentanții Nokia au cerut discreție, dar au apărut informații în presă că ei vor investi la Mureș. Și acesta a fost, poate, un pas determinat în alegerea făcută de ei”, mai spune Bătagă. Nokia solicitase date despre timpul de transport din parc și până la cel mai apropiat punct vamal din vestul țării, și acesta un aspect decisiv pentru amplasarea parcului, realizat până la urmă în județul Cluj. Numărul de studenți și forța de muncă din județ au contat de asemenea.

Descrierea parcului

- Suprafață ocupabilă: 29 de hectare, din care 24 sunt deja concesionate
- Locație: În comuna Ungheni, la 200 de metri de aeroportul Transilvania, județul Mureș
- Finanțare: Proiect PHARE 2001 pentru Coeziune Socială și Economică Infrastructură Locală și Regională, valoarea totală este de 5 milioane euro, din care 3,8 milioane fonduri Phare și 1,27 cofinanțare națională din Fondul Național de Preaderare.
- Construcția a fost finalizată în iunie 2005.
- După concesionarea întregii suprafețe, se preconizează crearea a 2.000 de locuri de muncă
- 14 contracte de concesionare cu o valoare totală de 7 milioane de lei, din care au fost încasate deja 2,7 milioane de lei.
- Cel mai mare investitor adus în parc este compania Hirschmann România, cu 17.000 metri pătrați concesionați cu 765.982 de lei.

2.000 de locuri de muncă și un nou parc industrial

Parcul Industrial Mureș a influențat deja zona, chiar dacă nu are deocamdată nici o investiție funcțională, cel mai vizibil indicator e dat de prețul terenurilor limitrofe parcului. În acest moment, un metru pătrat de teren de lângă parcul industrial ajunge la 60 de euro, aproape dublu față de prețul practicat în urmă cu doi ani. Consiliul Județean prin Departamentul de Dezvoltare Regională și Integrare Europeană lucrează la proiectul unui nou parc industrial. „Acesta urmează să fie implementat în comuna Sânpaul exact lângă actualul parc industrial”, a menționat Valer Bătagă. Singura problemă de rezolvat constă în atragerea de finanțare. „Pentru acest proiect dorim să utilizăm fonduri post-aderare. Din păcate, nu putem accesa aceste fonduri decât la cinci ani de la implementarea unui proiect PHARE. Astfel, cu recepția finală a parcului industrial în 2006, trebuie să așteptăm până în 2011”, a mai declarat Bătagă. Șeful Departamentului de Dezvoltare Regională și Integrare Europeană spune că o soluție ar fi realizarea unui parteneriat public privat sau o finanțare din partea Guvernului. Până la dezvoltări ulterioare, zona se dezvoltă cu investițiile și contractele atrase, precum și cele 2000 de locuri de muncă preconizate a fi create în următoarea perioadă.

Észak-nyugati régió

Az óriások El Dorádója

Az Észak-nyugati régió, fejlettségi szintjét tekintve, a harmadik helyet foglalja el a régiók toplistáján, a Bukarest-Ilfov régió, illetve a Nyugati régió után. A régió fejlődési lehetőségei elsősorban a szolgáltatási ágazat fejlődésében és a jól képzett munkaerőben rejlenek.

Bár Románia egyik legjobban fejlett régiója, mégis az Észak-nyugati régió messze áll még az Európai Unió fejlettségi szintjétől, ha az egy főre jutó bruttó nemzeti össztermék értékét tartjuk szem előtt. Az Eurostat szerint, 2004-ben az egy főre eső bruttó nemzeti össztermék értéke 2.850,7 euró volt, ez alapján az Észak-nyugati régió megközelíti a nemzeti átlagot, de csak körülbelül 30%-a a 25 tagú Európai Unió átlagának.

A régióban rejlő lehetőségeket elsősorban a régió lakosainak kell „eladni” - nyilatkozta Claudiu Coșier, az Észak-nyugati régió Regionális Fejlesztési Ügynökségének igazgatója. „Ha ők nem vevők, akkor senki nem lesz az. A tét nagyon egyszerű: egy befektetőt sem vonz egy olyan

hely, ahol még az ottani lakosok sem érzik jól magukat” - mondta Coșier. A 2007-2013-as időszakra vonatkozó Regionális Operatív Program (ROP) szerint, az ország legszegényebb régiói Máramaros és Beszterce-Naszód megyékben találhatóak, ahol a legtöbb iparilag hanyatló térség van. Ezek közül az egyik a Nyugati Szigethegység és a régió északi részén található hegyvidék, ahol masszív leépítések voltak a bányaipar átszervezésének következményeként. Továbbá problematikus területek: Zona Codrului - villamos

energiaszolgáltatást nélkülöző tömbházlakások nagy száma, a szociális és infrastrukturális ellátás gyenge állapota; valamint a Berettyó szénmedence - magas munkanélküliségi arány a bányabezárások miatt.

A régió közúti infrastruktúrája, a nemzeti átlaghoz viszonyítva, viszonylag jó állapotban van. Mindezek ellenére, a közutaknak csak kevesebb, mint egy harmada korszerűsített, Bihar, Beszterce-Naszód valamint Kolozs megye korszerűsítési átlaga pedig körülbelül 20%. Ami az ivóvízhálózatot illeti, fejlettségi szint-

Foto: Balázs Bodor

je magasabb a nemzeti átlaghoz képest, Kolozs és Máramaros megyék településeinek több mint 80-

90%-a vízellátással rendelkezik. A másik véglet Beszterce-Naszód megye, ahol az átlag 54,8%.

Infrastruktúra és üzlet európai pénzekben

A kolozsvári Tetarom Ipari Park. Kolozs megye északi gazdasági zónájának fejlesztését célzó projektet a kolozsvári Tetarom társaság lépteti életbe, a Phare 2000 (Regionális és helyi infrastruktúra) program támogatásával. A projekt összértéke 5.188.673,9 euró.

A kolozsvári Mezőgazdasági-Élelmiszer Marketing Központ egy 4.146.284,18 euró értékű projekt, amelyet a Centrul Agro Transilvania Cluj valósított meg a Phare 2001 (Regionális infrastruktúra) támogatásával. Az összköltségvetésből 2.537.940,55 euró Phare támogatás európai alapokból, 986.401 euró az állami költségvetésből származik, 621.940,63 euró pedig a kedvezményezett befektetését jelenti. A Központ célja a mezőgazdasági termékek népsz-

erősítése és ezek modern körülmények között történő értékesítése.

A szamosújvári modern faépületek. A Maritrans Gherla kereskedelmi társaság fafeldolgozási gyártási gépsorát egy 100.000 euró értékű Phare 2001 (Kis- és közepes vállalkozások támogatása) projekt útján szerezte meg.

Félicsfürdői turistaház. A SAPARD programon keresztül (3.4-es intézkedés: Azon vállalkozások támogatása, amelyek változatos tevékenységet és alternatív jövedelmet generálnak) az Andro Turism társaság egy panziót épít a Félicsfürdő - Május 1 fürdő turisztikai területen. A 200.000 euró összértékű projekt célja egy 3 margaletás minősítésű, 10 szobás turistaház felépítése - jelentette ki Horia Cărtiș tanácsadó, a projekt elkészítője.

Ipari parkok - a régió vonzereje

A régió gazdasági fejlődése növekvő irányt mutatott az utóbbi években, az építkezés, textilipar és autóipar terén. A növekedés kimutatható a minden megyében jelenlévő külföldi befektetések számában is; ezeket a befektetéseket a Kolozsváron, Zsibón, Borson és Szatmáron létesített ipari parkok is ösztönözték. Az elmúlt három évben, csak a kolozsvári Tetarom ipari parknak sikerült körülbelül több százmillió euró összegű külföldi befektetést vonzani, a megyében található három ipari park számára.

Központi régió:

Az ipari parkok központja

Egy - a Nemzeti Bank által végzett tanulmány szerint - Romániában az elkövetkező két évben, a Központi 7-es Fejlesztési Régióknak lesz a legnagyobb gazdasági növekedése. Mindezek mellett azonban, ebben a régióban helyezkedik el az ország két legszegényebb megyéje is: Kovászna és Hargita megye.

A Román Nemzeti Bank által készített tanulmány szerint, a Központi 7-es Fejlesztési Régió az első helyen áll, ami a gazdasági fejlődést illeti. A következő két évre szóló előrejelzések a régió bruttó nemzeti össztermékének növekedését jelzik: 6,3 % 2007-ben és 5,9%

2008-ban. Ugyanez a forrás szerint, a gazdasági mutatók növekvő irányát befolyásolni fogják a jelentős ipari növekedések, 4,3 % (2007), valamint 4,6 % (2008) és a mezőgazdasági növekedések: évi 3 %. Ugyanakkor a régióban jelentős eltérések mutatkoznak az olyan megyék között, mint Brassó, Fehér, Maros és Kovászna, Hargita. Brassó megyében az egy főre eső bruttó nemzeti össztermék értéke 3198,7 euró, vagyis 20%-al nagyobb, mint a nemzeti átlag, míg Hargita megyében, az ország egyik legszegényebb megyéjében, az egy főre eső bruttó nemzeti össztermék értéke 9.571 lej, vagyis 16 %-al kisebb, mint a nemzeti átlag.

A 2007-ben jóváhagyott 33 ipari parkból nem kevesebb, mint 11 ebben a régióban található. Ezeknek többsége, pontosabban hét, Brassó területén található. Három greenfield övezetben helyezkedik el, a többi nyolc pedig brownfield övezetben, ezek a védelmi iparhoz tartozó építmények átalakításának eredményei. A parkok létezése elősegítette a külföldi befektetések növekedését. Következésképpen, a régió közvetlen külföldi befektetéseinek összege 2005-ben 1,6 milliárd euró volt.

Az ország „zöld szíve”

A régió számos települését „monoipari” zónaként jellemzik. Ez nagyrészt a régiót alkotó öt megye erőforrásainak köszönhető. Pontosabban, Románia erdészeti alapjának több mint 40%-a ebben a régióban található, valamint Románia deszka termelésének több mint 31%-a Kovászna, Fehér és Szeben megyében történik. A régióknak ugyanakkor jelentős ásványi forrásai is vannak. Gazdasági szempontból az első helyen a földgáz áll, ebben a régióban találhatóak ugyanis Románia legnagyobb földgáz lelőhelyei. Ugyancsak itt található jelentős arany és ezüst lelőhelyek, a legfontosabbak Fehér megyében: Zalatna, Aranyosbánya, Nagy-Almás, Verespatak.

A turizmus - a régió új gazdasági hajtóereje

A régió gazdasági növekedésének jelentős részét a szolgáltatások képezik. Ez az ágazat körülbelül 43%-al járul hozzá a régió bruttó nemzeti össztermékének értékéhez. A felmérések szerint, Románia agroturisztikai panzióinak nem kevesebb, mint 60 %-a ebben a régióban található. Ugyanakkor, a régió a kulturális turizmus adta lehetőségekkel is él.

Phare alapok turisztikai, társadalmi és üzleti projektekre

A brassói vár felújítása a Brassó Megyei Tanács projektje, amelyet a PHARE 2001 - Gazdasági és társadalmi kohézió programon keresztül pályázott meg. A projekt összértéke 574.437 euró volt. Egymást követő restaurálási munkálatok útján sikerült megmenteni a brassói vár régi falait.

Software fejlesztés. Egy csíkszeredai cég által kidolgozott software fejlesztést célzó projekt PHARE 2001 - Kis- és közepes vállalkozások támogatása programon keresztül kapott támogatást, melynek összértéke 67.613,3 euró. A cég software megoldásokat szolgáltat kereskedelmi társaságok gazdasági-pénzügyi menedzsermentje számára.

A gyulafehérvári központ időseknek Phare támogatással létesült, összértéke 204.951 euró. Kedvezményezett Gyulafehérvár Helyi Tanácsa volt, a projekt célja pedig a kiszolgáltatók helyzetben levő időseknél társadalmi beilleszkedésének támogatása.

Európai normáknak megfelelő kórház Baróton. A baróti városi kórház központifűtési rendszerét és hőszigetelését a PHARE 2001 Gazdasági és társadalmi kohézió programon keresztül újították fel, összértéke 132.966,36 euró volt.

Szeben mellett, amely az idén nem kevesebb, mint 300.000 turistát vonzott, Gyulafehérvár, Sepsiszentgyörgy és Medgyes is kulturális célpontnak számítanak.

A turizmus és az infrastruktúrafejlesztés terén már léteznek a Regionális Operatív Programra előkészített projektek - nyilatkozta Simion Crețu, az Központi 7-es Regionális Fejlesztési Ügynökség igazgatója. Ezek összértéke meghaladja az EU által biztosított költségvetést. Nyugodt lelkiismerettel kijelenthetjük, hogy komoly versengés lesz ezeken a területeken” - jelentette ki Simion Crețu.

Foto: Attila Biro

Întrebări și răspunsuri frecvente despre potențialul investițional în Regiunile Centru și Nord-Vest

Mai multe întrebări au fost puse despre principalele domenii în care s-au folosit fonduri de preaderare și unde este de așteptat să fie atrase masiv fonduri structurale, în Regiunile de Dezvoltare Centru și Nord-Vest. Nelămuriri există, de asemenea, în legătură cu discrepanțele dintre diverse zone, în materie de dezvoltare, precum și în privința punctelor slabe și tari ale fiecărei Regiuni. Cele mai multe răspunsuri se regăsesc în paginile primei ediții regionale a **euROpeanului**. Subiectele de maxim interes sunt sintetizate și prezentate în rubrica de față.

Ce domenii este de așteptat să atragă cel mai mare număr de proiecte în Regiunea 7 Centru?
Este de așteptat ca în perioada imediat următoare infrastructura și turis-

mul să înregistreze cel mai mare număr de proiecte. Pe de o parte, Regiunea este foarte dezvoltată din punct de vedere turistic, dar, pe de altă parte, infrastructura înregistrează deficiențe foarte mari. Deși în regiune s-au înregistrat un număr foarte mare de proiecte de infrastructură susținute din fonduri de preaderare, din punct de vedere al modernizării – îndeosebi a drumurilor – cele mai multe zone se situează sub media națională. Pe de altă parte, aceeași Regiune are o experiență majoră în domeniul turistic, peste 60% din pensiunile autorizate din România fiind situate aici.

Care au fost principalele domenii care au atras fonduri Phare, în Regiunea 7 Centru?
Un număr foarte mare de proiecte susținute cu fonduri de preaderare

s-au înregistrat în infrastructură, care nu au reușit însă să acopere nevoia majoră de investiții în modernizarea și reabilitarea rețelilor de drumuri, aprovizionare cu apă, canalizare etc. în Regiune. Aceasta a căpătat o experiență solidă și în proiectele de turism (turism rural, refacerea unităților de cazare din stațiuni, alte

proiecte). Un număr foarte mare de proiecte au fost destinate, de asemenea, întreprinderilor mici și mijlocii. Acestea au contribuit la întărirea sectorului serviciilor, ce acoperă în prezent aproximativ 43% din PIB-ul regional.

Care sunt principalele ramuri economice față de care investitorii străini au manifestat interes în Regiunea Centru?

Pe lângă sectorul serviciilor, majoritatea investițiilor străine s-au înregistrat în industria alimentară, industria chimică și a medicamentelor, industria de confecții și industria lemnului. Aceasta din urmă atrage un interes substanțial având în vedere că pădurile din județele acesteia reprezintă puțin sub 50% din totalul național.

În Regiunea 6 Nord-Vest, în ce domenii sunt așteptate cele mai multe proiecte susținute prin fonduri structurale?

Autoritățile din regiune au identificat o serie de sectoare economice declarate prioritare, la nivel de regiune, din punct de vedere al dezvoltării, pentru perioada 2007-2013. Acestea au fost clasificate după cum urmează: sectoare de susținere (de interes pentru mai multe județe ale Regiunii) – IT&C, învățământ superior și cercetare, turism, agricultură, industria alimentară și a bunurilor de consum, industria de mașini și echipamente; sectoare de menținere (de mare interes pentru anumite unități teritoriale) – industria metalurgică și industria cauciucului; sectoare „dilemă” (cu o evoluție incertă) – industria maselor plastice și transporturile. (Sursa: ADR Centru, ADR Nord-Vest)

Calendarul programelor de finanțare

Agencia de Dezvoltare Regională Centru publică un newsletter lunar al oportunităților de finanțare disponibile. Prezentăm o parte dintre acestea, calendarul complet fiind publicat pe website-ul instituției: www.adrcentru.ro

tunităților de finanțare disponibile. Prezentăm o parte dintre acestea, calendarul complet fiind publicat pe website-ul instituției: www.adrcentru.ro

alendarul complet fiind publicat pe website-ul instituției: www.adrcentru.ro

Finanțator	Program	Obiectivul programului	Activități eligibile	Deadline	Informații detaliate
Uniunea Europeană	CULTURA (2007-2013): Sprijinirea acțiunilor culturale: traduceri literare (componenta 1.2.2) – Apel propuneri proiecte	Programul cuprinde domeniul cultural în ansamblu și tinde să stimuleze sinergiile pentru a conduce la o cooperare culturală durabilă la nivel european, prin promovarea mobilității transnaționale a persoanelor care lucrează în domeniul cultural, a circulației transnaționale a lucrărilor și produselor artistice și culturale și a dialogului intercultural.	Lucrările eligibile sunt operele de ficțiune, indiferent de genul literar (romane, basme, nuvele, piese de teatru, poezie, comedie etc.). Autorii eligibili sunt autorii cetățeni sau rezidenți ai unei țări participante la Program. Limbile eligibile sunt limbile oficiale ale țărilor participante la program și limbile moarte, precum latina și greaca veche. Grantul pentru un proiect: între 2.000 euro și 60.000 euro	Prima selecție: 1 octombrie 2007. A doua selecție: 1 aprilie 2008	http://www.finan-tare.ro/program-652-CULTURA-(2007_2013)_-Sprijinirea-actiunilor-culturale_-traduceri-literare-(componenta-1.2.2)_-Apel-propuneri-proiecte.html
Uniunea Europeană	CULTURA (2007-2013): Acțiuni speciale de cooperare culturală cu și în țările terțe (1.3.) – Apel propuneri proiecte	Programul face parte din angajamentul constant al Uniunii Europene pentru dezvoltarea domeniului cultural aparținând europenilor și bazat pe un patrimoniu cultural comun, prin dezvoltarea cooperării culturale între creatori, actori și instituții culturale din țările care iau parte la program, în scopul de a încuraja crearea cetățeniei europene.	Proiectele eligibile vor coresponde cu proiecte culturale bianuale de cooperare care presupun cooperarea a cel puțin 3 parteneri din cel puțin 3 țări eligibile diferite. Se pot obține maxim 180.000 euro	1 octombrie 2007	http://www.finan-tare.ro/program-653-CULTURA-(2007_2013)_-Actiuni-speciale-de-cooperare-culturala-cu-si-intarile-terte-(1.3.)_-Apel-propuneri-proiecte.html
Ministerul pentru IMM, Comerț, Turism și Profesii Liberale	Programul de dezvoltare și modernizare a activităților de comercializare a produselor și serviciilor pe piață	Sprijinirea operatorilor economici, persoane juridice și/sau persoane fizice și asociații familiale autorizate, prin facilitarea accesului la achiziționarea de mașini, utilaje, instalații.	Achiziționarea de mașini, utilaje și instalații tehnologice, mijloace moderne de evidență a gestiunii și promovarea activității, specifice sectorului și activității autorizate desfășurate de operatorul economic în conformitate cu codul CAEN și aferele grupei 2.1 și 2.2.9 și 2.2.10 din H.G. nr. 2139/2004. Se pot obține maximum 50.000 lei.	1 octombrie 2007	http://www.animmc.ro
Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică	INFRA TECH	Obiective principale: ■ crearea de parcuri tehnologice și științifice (PTS); ■ crearea și dezvoltarea de incubatoare tehnologice și de afaceri (ITA); ■ crearea și dezvoltarea de centre de transfer UCD, organizații guvernamentale, asociații profesionale, camere de comerț și industrie, entități ale infrastructurii de transfer tehnologic	Subprogram 1 - crearea și dezvoltarea de centre de transfer tehnologic, centre de informare tehnologică, oficii de legatură cu industria și altele asemenea; Subprogram 2 - crearea și dezvoltarea de parcuri științifice și tehnologice și de incubatoare tehnologice și de afaceri. Se pot obține între 5.000 euro și 500.000 euro	oricând pe parcursul anului 2007	http://www.mct.ro/ancs_web/index.php?action=view&idcat=231
Uniunea Europeană	Dezvoltarea formării continue pentru personalul din învățământul pre-universitar – Phare 2006	Schema de finanțare nerambursabilă va sprijini organizațiile eligibile din toată țara care propun programe de formare pentru profesorii din liceele din mediul rural și care să conducă la dezvoltarea lor profesională în conformitate cu noile curricula flexibile și diversificate, precum și pe baza rezultatelor analizei de nevoi și a principiilor privind educația și formarea continuă.	Programe de formare profesională pentru cadrele didactice sau managerii liceelor din mediul rural. Finanțarea pentru un proiect se încadrează între 35.000 euro și 65.000 euro.	15 octombrie 2007	www.mdpl.ro

ANALIZĂ DE OPINIE

Adrian Vasilescu:

„Cuvântul de ordine pentru obținerea finanțărilor este «bonitate»”

(urmăre din pagina 1)

„Există în piață foarte mulți bani pe care companiile nu-i pot atrage, cu toate că se plâng că nu există fonduri pentru salarii și pentru investiții. În mod evident, nu au «pompele» necesare pentru absorbție. Deci nu au nici bonitatea și nici pregătirea necesare. Acest fenomen poate fi relevant și pentru capacitatea de a atrage fondurile europene.

Unde circula mulți bani este nevoie să circule și idei temeinice, solide, moderne și actuale. Însă mă tem că, în România, nu se întâmplă întotdeauna așa. Fondurile europene reprezintă realități ale secolului XXI și noi încercăm să le facem față cu mecanisme care, uneori, nu au depășit nivelul din veacurile trecute, când banii nu «aler-gau» ca astăzi, cu viteze uluitoare, de la un capăt la altul al lumii. Un celebru analist al globalizării, editorialist la New York Times, sugerează această „goană” a banilor sub forma a două imense turme electronice: «vitele cu coarne lungi» – acele investiții pe termen lung care dau naștere la diferite companii internaționale și «vitele cu coarne scurte» – capitalurile speculative care intră și ies continuu din toate țările. Pentru ca aceste turme să nu te «tăvălească», așa cum s-a întâmplat în multe țări, ci dimpotrivă să le folosești pentru economia națională, e nevoie să stăpânești la nivel de maximă performanță instrumentele care să le atragă și să le domesticească. Astfel de instrumente au început să se consolideze în economia monetară dar sunt încă deficitare în economia reală. În această perioadă a anului, românii încep să privească spre calorifere sau spre sobe, fiindcă se apropie anotimpul rece. Îmi amintesc că, în anii '90, în timpul toamnei, băncile comerciale «înroșeau» telefoanele pentru a cere valută – aveau nevoie să plătească facturile pentru importul de păcură. Rezerva valutară a statului era nesemnificativă. Acum, Banca Națională este preocupată de întărirea credibilității României pe piețele de capital ale lumii iar rezerva internațională a crescut numai în august 2007 cu peste 2 miliarde de euro. Pe de altă parte, agenții economici își pot plăti singuri importurile și au acces la sume mari de bani disponibile pe piață. Important este să aibă «undițele» necesare pentru a-i atrage.”

AGENDĂ

Sesiuni de instruire

Programul următoarelor sesiuni de instruire pentru sporirea capacității de absorbție a fondurilor structurale alocate prin Programul Operațional Regional (Regio), care vor avea loc în țară în luna septembrie.

■ **24-28 septembrie**, Baia Mare – nivel Avansat, modulul 3, Monitorizarea și evaluarea proiectelor

■ **24-27 septembrie**, Miercurea Ciuc – nivel Avansat, modulul 1, Pregătirea de proiecte

Sesiunile de instruire sunt organizate de Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor pentru potențialii beneficiari ai Regio.

Pentru înscrierea la aceste sesiuni de instruire instituțiile interesate trebuie să se înregistreze în „Aplicația de Identificare a Nevoilor de Instruire”, disponibilă pe site-ul MDLPL, la adresa <http://www.mdlpl-aini.ro/>. Participarea la traininguri este gratuită.

■ **24 septembrie**, Luxemburg, Reuniunea anuală comună a Comisiei Europene și Curții Europene de Conturi

■ **24-27 septembrie**, sesiune a Parlamentului European

■ **25 septembrie**: CE prezintă o propunere de revizuire a deciziei-cadru a Consiliului UE privind combaterea terorismului

■ **27-28 septembrie**, Bruxelles – Consiliul „Concurență”

■ **27-28 septembrie**, Bruxelles, Prezentarea celui de-al 4-lea Forum de Coeziune și dezbateră având ca temă „Al 4-lea Raport privind coeziunea economică și socială”

■ **28-29 septembrie**, Evora (Portugalia) – Reuniune informală a miniștrilor europeni ai Apărării

■ **1-2 octombrie**, Lisabona (Portugalia) – Reuniune ministerială pe Justiție și Afaceri Interne

■ **1-2 octombrie**, Luxemburg – Reuniune a miniștrilor Transporturilor, Telecomunicațiilor și Energiei

■ **4-5 octombrie**, Ljubljana (Slovenia) – eveniment la nivel transnațional al cărui scop este facilitarea stabilirii de parteneriate între potențiali beneficiari din cadrul programelor de cooperare transnațională.

■ **18-19 octombrie**, Lisabona (Portugalia) – reuniune informală a șefilor de stat și de guvern din UE.

FOTOGRAFIA EDIȚIEI
- CONCURS -

Stația de epurare a apei Sibiu, finanțată prin programul ISPA

În locul fotografiei de mai sus se poate afla una trimisă de tine. Surprinde o imagine sugestivă pentru un obiectiv finanțat prin Phare, ISPA sau SAPARD sau, în

general, pentru tematica fondurilor europene. Fotografii originale, revelante pentru tematica propusă, vor fi publicate în paginile ziarului **euROpeanul**, în urma evaluării

echipei editoriale. Dintre fotografiile publicate, una va fi premiată. Așteptăm cât mai multe propuneri pe e-mailul redacției: europa@chelgate.ro.

Mitururi despre finanțările europene

Multe dintre informațiile vehiculate în ultimii ani și mai ales în ultimele luni despre Fondurile Structurale au fost prost înțelese și prost interpretate, iar de aici până la apariția miturilor n-a fost decât un pas. Aceste mituri sunt zvonuri, bazate uneori pe informații corecte, dar care au fost greșit înțelese și au prins rădăcini pe fondul unor îngrijorări existente.

Mit: Tot la „centru” va merge cea mai mare parte a banilor, iar regiunile vor trebui să se mulțumească cu puțin.

Realitate: În cadrul Regio, Programul Operațional Regional 2007-2013, regiunile și zonele mai slab dezvoltate au primit fonduri mai mari, pentru a împiedica creșterea disparităților economice și sociale deja existente între regiuni. Această alocare diferențiată a fondurilor pe regiuni a fost realizată invers proporțional cu nivelul de dezvoltare al Regiunilor. Regiunii Nord-Est i-au fost alocate 16,3% din fonduri, regiunii Nord-Vest aproape 13%, iar regiunii Centru aproape 11%, în timp ce regiunea București-

Foto: Royer/europa.eu

Ilfov a primit mai puțin de 9 procente. Într-adevăr, Comitetul de Monitorizare poate decide realocarea de fonduri, dar numai în urma constatării unei absorbții insuficiente dintr-o anumită zonă. Depinde deci de fiecare zonă să lucreze pentru absorbție și pentru a-și păstra intacte alocările.

Mit: În programele de cooperare teritorială europeană transfrontalieră, partenerii din statele mai „vechi” în Uniunea Europeană ar putea atrage mai mulți bani din fondurile comune ale programelor.

Realitate: Deși programele de cooperare transfrontalieră au buget comun, fiecărui stat membru îi sunt alocate sume

separate. De exemplu, programul de cooperare transfrontalieră Ungaria – România va beneficia de un buget total în valoare de 275,2 milioane euro, din care: contribuția europeană din Fondul European de Dezvoltare Regională – 224, 4 milioane și cofinanțarea națională a celor două state membre în valoare de 50,8 milioane euro. Din aceste fonduri, România are alocată suma de 148,5 milioane euro, 121,5 milioane euro reprezentând contribuția europeană din Fondul European de Dezvoltare Regională și cofinanțarea națională în valoare de 27 milioane euro.

Adrian Lungu

TEST

Cât de corecte sunt informațiile tale despre fondurile structurale și de coeziune?

1. ADR Nord-Vest este reprezentată prin birouri județene:

- În cinci capitale de județ.
- În două capitale de județ.
- Nu are alte birouri decât la Cluj.

2. ADR Centru are sediul central la:

- Saschiz.
- Alba Iulia.
- Târgu Mureș.

3. Repartizarea pe regiuni a Fondurilor Structurale se face în funcție de:

- Dezvoltarea culturală a zonei
- Dezvoltarea economică a zonei (cu cât mai dezvoltată, cu atât mai puțini bani)
- Dezvoltarea economică a zonei (cu cât mai dezvoltată, cu atât mai mulți bani)

4. Construcția, reabilitarea și modernizarea de șosele drumuri județene și străzi poate fi finanțată prin:

- Axa prioritară 2 a Regio (POR).
- Programul PHARE.
- Programul Operațional Asistență Tehnică.

5. România are programe de cooperare teritorială europeană în număr de

- 3
- 26
- 11.

Răspunsuri:
1-a, 2-b, 3-b, 4-a, 5-c.

O publicație editată de Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor

ISSN: 1842-6093

Adresa:
euROpeanul
str. Dr. Romniceanu nr. 7, sector 5, București
europa@chelgate.ro

Un proiect:

Redactor-șef: Ioana Morovan
Secretari generali de redacție:
Costin Ionescu, Adrian Lungu

Redactori: Dragoș Comache, Anda Georgescu, Camelia Moga, Adrian Vasilache, Vlad Tețibașu, Ana-Maria Barbu, Adina Popescu, Liliana Niță

Editori-colaboratori: Cristian Pantazi, Dan Tăpălagă

Consultanți fonduri structurale:
Ciprian Nicolae, Aida Catană

Correspondenți locali: Eugen Măruță (Târgu-Jiu), Oana Burghilea (Iasi), Gabriela Popa (Brăila), Innes Radu, Attila Biro (Cluj)

Editor foto: Dan Popescu

Fotoreporter: Dan Popescu, Petrică Pavel

DTP: Dan-Petru Petrici

Corector: Carmen Lungu

Management proiect:
Manuela Preoteasa, Alexandru Lăzescu

Coordonator proiect: Mirela Meită

Coordonator proiect MDLPL: Iulia Munteanu

Colaboratori din partea MDLPL: Raluca Stroe, Cosmin Belacurencu, Roxana Savin, Alexandrina Petrea, Andreea Tutuianu

Secretariat proiect: Marinex Print

Tipar: Marinex Print

Partener de conținut:

Notă: opiniile exprimate în „euROpeanul” aparțin echipei redacționale și nu exprimă, în mod necesar, poziția oficială a Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuințelor.

MDLPL mulțumește pentru sprijinul acordat în distribuirea ziarului euROpeanul următorilor parteneri:

CFR Călători, METROREX, Aeroportul Internațional „Henri Coandă”, TAROM, camerele județene de comerț, consiliile județene, prefecturile, ADR-uri, centrele „EUROPA”